

ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ชุตินันต์ หน่อแก้ว

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
 สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
 ปรียญบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ชื่อเรื่อง
 ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่
 อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

โดย
 ชูติมันต์ หน่อแก้ว

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

[Signature]

(อาจารย์ ดร.กชพร ศิริโกลาภกิจ)

วันที่ 22 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

กรรมการที่ปรึกษา

[Signature]

(อาจารย์ ดร.กัญญ์พัทธ์วี กล่อมขงเจริญ)

วันที่ 22 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

กรรมการที่ปรึกษา

[Signature]

(อาจารย์ ดร.อายุส หนูเย็น)

วันที่ 22 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

[Signature]

(รองศาสตราจารย์จงกลดินทร์ แสงอาสาทวีริยะ)

วันที่ 22 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

[Signature]

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ชคราช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 23 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

ชื่อเรื่อง	ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นางชุตินันต์ หน่อแก้ว
ชื่อปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.กชพร ศิริโกคากิจ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ และ 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประชาชนที่มีหน้าที่เสียภาษี จำนวน 262 คน และครอบคลุมประสิทธิภาพ 5 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.16 2) ด้านการบริการ มีประสิทธิภาพในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60 3) ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร มีประสิทธิภาพ ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.35 4) ด้านอัตรา/ประเภทภาษี มีประสิทธิภาพในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.59 และ 5) ด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.37 เมื่อพิจารณาจากสมมติฐานที่ว่า ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้ ผลจากการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ คือเป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับ 0.05 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ ผลจากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้ 1) การจัดเก็บภาษีในปัจจุบันยังไม่เป็นไปตามประมาณการรายรับ 2) ประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษีเป็นอย่างดี 3) เทศบาลสามารถนำเงินภาษีที่จัดเก็บมาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญได้ 4) กระบวนการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันมีความเหมาะสมและเป็นไปตามระเบียบราชการ 5) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีปัจจุบัน พบว่าขาดเทคโนโลยีด้านแผนที่ภาษี งบประมาณไม่เพียงพอ และ 6) วิธีการที่ทำให้การจัดเก็บภาษีเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรมีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดเก็บภาษี โดยตรง มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้การชำระภาษีถูกต้องเป็นธรรมกับประชาชน

Title	Efficiency of Income Collection of Panai Municipality, Phrao District, Chiangmai Province
Author	Mrs. Chutimun Norkaew
Degree of	Master of Business Administration in Business Administration
Advisory Committee Chairperson	Dr. Kodchaphorn Siripokakit

ABSTRACT

The objectives of this research were to explore; 1) the efficiency of income collection of Panai Municipality, Phrao district, Chiangmai province and 2) problems and obstacles in collecting the income of Panai Municipality, Phrao district, Chiangmai province. Instrument of the research was a set of questionnaires, covering efficiency in 5 aspects administered with 262 villagers paying taxes and interviews, covering 6 aspects with 10 tax collecting personnel of Panai municipality.

Results of the research were as follows : 1) there was a moderate level of the efficiency in public relations ($\bar{X}=3.16$); 2) there was a high level of the efficiency in service ($\bar{X}=3.60$); 3) there was a moderate level of the efficiency in knowledge and potential of the personnel ($\bar{X}=3.35$); 4) there was a high level of the efficiency in tax rate and type ($\bar{X}=3.59$); and 5) there was a moderate level of the efficiency in corporation social responsibility ($\bar{X}=3.37$). It was also found that there was no statistically significant relationship between educational attainment, occupation, and income and income collection.

Results of the interviews were as follows: 1) tax collection did not conform to the estimated income; 2) local people were well coordinate in tax payment; 3) the municipality could make use of the collected tax for local development; 4) the tax collection process was appropriate and officially correct; 5) problems and obstacles in tax collection concerned with inadequate budgets and lack of tax map technology; and 6) it should have tax collection specialists and modern technology for collecting tax payment.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดีด้วยความเอาใจใส่ให้คำปรึกษาที่ดียิ่งจากอาจารย์ ดร. กชพร ศิริโกคากิจ ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.กัญญ์พัสรี กล่อมชงเจริญ กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.อายุส หยุ่เย็น กรรมการที่ปรึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยมีความเป็นอิสระในการดำเนินการวิจัย การค้นคว้าหาข้อมูล และการปรับใช้กรอบแนวความคิดในการเชื่อมโยงเนื้อหา ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามหลักวิชาการ ผู้วิจัยกราบขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และทักษะวิชาชีพแก่ผู้วิจัยด้วยความวิริยะอุตสาหะมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอโน้มรับและจะนำวิชาความรู้และความเชี่ยวชาญชำนาญที่ได้รับจากคณาจารย์ทุกท่าน ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตนเองและหน่วยงานองค์กร ที่รับผิดชอบตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสมจิตร - คุณแม่ศรีวรรณ หน่อแก้ว บิดามารดาผู้ให้ชีวิต เลี้ยงดู ปกป้อง ค้ำครอง ดูแล และห่วงใยช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอดทั้งในคราวสุขและคราวทุกข์ ขอขอบคุณคุณสุจิตรา บุตรสม พี่สาวผู้อยู่เคียงข้างและให้กำลังใจผู้วิจัยทุกครั้งในทุกข์ท้อและอ่อนล้า ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ร่วมรุ่นบริหารธุรกิจที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันอย่างกัลยาณมิตรด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณคุณณัฐญา สะสอง คู่ชีวิตผู้คอยสนับสนุนส่งเสริม เป็นที่ปรึกษา เกื้อหนุน และผลักดันช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างไม่มีรู้จักเหน็ดเหนื่อยมาโดยตลอด

ประโยชน์อันใดก็ตามที่พึงเกิดมีจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณค่าแห่งประโยชน์นั้นให้กับทุกท่านที่ได้กล่าวมาแล้วแทนความขอบคุณจากใจจริง

ชุตินันต์ หน่อแก้ว
กุมภาพันธ์ 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	4
คำถามการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดการบริหารจัดการที่ดี	7
แนวคิดประสิทธิภาพ	8
แนวคิดเรื่องระบบภายใน	13
แนวคิดการจัดเก็บรายได้ส่วนท้องถิ่น	17
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	21
ทฤษฎีหลักการเก็บภาษีอากรตามผลประโยชน์ที่ได้รับ	21
ทฤษฎีการปรววรรตโดยสมัครใจในการจัดสรรทรัพยากรในการผลิต	
สินค้าสาธารณะ	21
ทฤษฎีการประเมินผล รูปแบบการประเมินชิปปี	22
การจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่	24
ภาพรวมของเทศบาลตำบลป่าไผ่	24

	หน้า
แนวปฏิบัติในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่	27
การวัดประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลป่าไผ่	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
กรอบแนวคิดในการวิจัย	47
สมมติฐานการวิจัย	48
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	52
วิธีการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปราย	53
ข้อมูลการให้สัมภาษณ์บุคลากรและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	75
สรุปผลการวิจัย	75
อภิปรายผลการวิจัย	77
ข้อเสนอแนะ	80
ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป	81
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	86
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	87
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	93
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	98

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และภาษีโรงเรือนและที่ดิน	2
2 อัตราทุนจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการ	15
3 ข้อมูลประชากร	25
4 งบแสดงฐานะการเงิน	26
5 อัตราการเสียภาษีป้าย	28
6 เกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานราชการ	40
7 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในงานวิจัย	46
8 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ	53
9 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามอายุ	55
10 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามระดับการศึกษา	55
11 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามสถานภาพ	56
12 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามอาชีพ	56
13 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามรายได้ ของครอบครัวต่อเดือน	57
14 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามประเภทการเสียภาษี	57
15 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามภูมิลำเนา	58
16 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการประชาสัมพันธ์	59
17 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการบริการ	60
18 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร	61

ตาราง		หน้า
19	แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านอัตรา/ประเภทภาษี	62
20	แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม	63
21	การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้	64
22	การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของอาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้	64
23	การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของรายได้ที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้	65
24	ระดับความสำเร็จการจัดเก็บรายได้ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ประจำปี 2552	73

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แผนภาพการประเมินชีพปี หรือ CIPPI Model	23
2	สรุปขั้นตอนการปฏิบัติภายในปี	30
3	กรอบแนวความคิด	47

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่นำเข้า และผลลัพธ์ที่ออกมา เพื่อสร้างให้เกิดต้นทุนสำหรับทรัพยากรต่ำสุดซึ่งเป็นการกระทำอย่างหนึ่งที่ต้องการ โดยคำนึงถึงวิธีการใช้ทรัพยากรให้เกิดการประหยัดหรือสิ้นเปลืองน้อยที่สุด

ประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญต่อทุกองค์กร และองค์กรต่างๆ ต้องคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งระดับผู้บริหารลงมาจนถึงผู้ปฏิบัติ ที่ต้องมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดผลสำเร็จของงาน และการดำเนินการนั้นเป็นไปอย่างประหยัด ไม่ว่าจะเป็นระยะเวลาทรัพยากร แรงงาน รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานนั้นๆ ให้เป็นผลสำเร็จและถูกต้อง

การจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์ประกอบสำคัญที่เสริมสร้างให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเข้มแข็งในการดำเนินงานตามภารกิจและหน้าที่ที่รับผิดชอบ กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ซึ่งเป็นแผนที่ ที่แสดงตำแหน่ง ลักษณะ ขนาด ของแปลงที่ดิน อาคาร โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง เส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและใบอนุญาตต่างๆ และเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านทะเบียนแสดงรายการทรัพย์สินและการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน อาคาร โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ป้าย และการประกอบการค้าของเจ้าของทรัพย์สินแต่ละคน และทะเบียนแสดงรายการชำระภาษีของเจ้าของทรัพย์สิน ผู้อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และใบอนุญาตต่างๆ ตามกฎหมายกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้การจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ตลอดจนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีสถานะทางด้านการคลังที่พึ่งพิงตนเองได้ (ส่วนนโยบายการคลังและพัฒนารายได้ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น: 2544)

ที่ผ่านมาเทศบาลตำบลส่วนใหญ่ ยังมีปัญหาด้านงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถพึ่งพาตนเองในด้านการคลัง เนื่องจากในทางปฏิบัติ พบว่า เทศบาลตำบลเกือบทุกแห่งรวมทั้ง

เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ ไม่สม่ำเสมอ และถือได้ว่ามีระดับการพัฒนาที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากปัญหาการจัดเก็บภาษีหลายๆ ประเภท ปัญหาผู้เสียภาษีไม่เข้าใจในกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับภาษี ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลเอง หรือข้อจำกัดอื่นอีกหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลตำบลป่าไผ่ ประสบปัญหาในภาษีบางประเภทของหมวดภาษีอากร คือปัญหาจากการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และภาษีโรงเรือนและที่ดิน ดังข้อมูลแสดงย้อนหลัง 5 ปี ดังนี้

ตาราง 1 แสดงการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ปี พ.ศ.	ภาษีบำรุงท้องที่	ภาษีป้าย	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
2548	38,165.20	1,600.00	7,657.00
2549	65,514.05	1,600.00	5,921.00
2550	66,118.00	1,600.00	6,040.00
2551	68,248.78	1,600.00	20,521.00
2552	66,843.84	3,200.00	19,149.00

ที่มา: กองคลัง เทศบาลตำบลป่าไผ่ (2552)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นพบว่าการจัดเก็บรายได้ของภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และภาษีโรงเรือนและที่ดิน 5 ปี ย้อนหลังนั้น เป็นการจัดเก็บภาษีทั้งสามประเภทอยู่ในสัดส่วนที่ไม่ก้าวหน้าหรือสม่ำเสมอ บางปีสามารถจัดเก็บได้มาก แต่บางปีจัดเก็บได้ลดลงอย่างมาก เช่นในปี พ.ศ. 2551 และปี พ.ศ. 2552 มีความแตกต่างกันอย่างมากในรายได้ ซึ่งถือเป็นหลักฐานที่ยืนยันได้ว่าเป็นการจัดเก็บที่ไม่สามารถประมาณการได้ในแต่ละปีว่าจะมีอัตราที่ก้าวหน้าแน่นอน ที่จะนำมาเป็นหลัก ในการบริหารจัดการสาธารณะ ให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือว่าเทศบาลตำบลมีความสามารถพึ่งพาตนเองทางการคลังได้ แต่ในทางตรงข้ามหากการจัดเก็บภาษีไม่เต็มที่ รายได้น้อยไม่พอจ่าย ไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ต้องขอเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง หรืออาจต้องกู้ยืม นั้นแสดงถึงเทศบาลตำบลตกอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างอ่อนแอพึ่งพาตนเองได้น้อย หากเป็นเช่นนี้ต่อไปในอนาคต รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบลจะล้มเหลว ตกอยู่ในสภาพที่น่าเป็นห่วง

เนื่องจากการจัดเก็บรายได้ที่ผ่านมามีการจัดเก็บได้มาก บางปีจัดเก็บได้น้อย ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงประสิทธิภาพการ

จัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ใหม่ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคด้านต่างๆ ในการจัดเก็บภาษี รายได้ ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการสรุปแนวทางการปฏิบัติที่เอื้อให้เทศบาลตำบล สามารถจัดเก็บภาษีรายได้ได้อย่างเต็มที่เพียงพอที่จะบริหารจัดการหรือเลี้ยงตัวเองได้ และเป็น หน่วยงานที่มีความเข้มแข็งต่อไปในอนาคต และจะเป็นประโยชน์ในด้านการปฏิบัติงานของ พนักงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ใหม่ เทศบาลตำบลอื่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้สามารถ จัดเก็บรายได้ ได้อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถพัฒนาการจัดเก็บรายได้ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัย เรื่องประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ใหม่ อำเภอ พร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ใหม่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล ตำบลป่าไผ่ใหม่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. ขอบเขตด้านพื้นที่
งานวิจัยนี้ ศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ใหม่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เฉพาะเขตพื้นที่ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ใหม่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 หมู่บ้าน
2. ขอบเขตด้านเวลา
งานวิจัยนี้ ศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ใหม่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2552 ถึงเดือน มกราคม 2554
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา
งานวิจัยนี้ ศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ใหม่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประสิทธิภาพ หมายถึง ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ที่ถูกต้อง รวดเร็ว ได้มาตรฐาน ประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์ต่อสังคม ในด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการ ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร ด้านอัตรา/ประเภทภาษี และด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม

ราชการส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

การจัดเก็บ หมายถึง การเรียกเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมจากประชาชนที่มีทรัพย์สินอยู่ในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

รายได้ หมายถึง เงินรายได้ที่เทศบาลตำบลป่าไผ่จัดเก็บได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้าย ตลอดจนค่าธรรมเนียมและใบอนุญาตต่างๆ

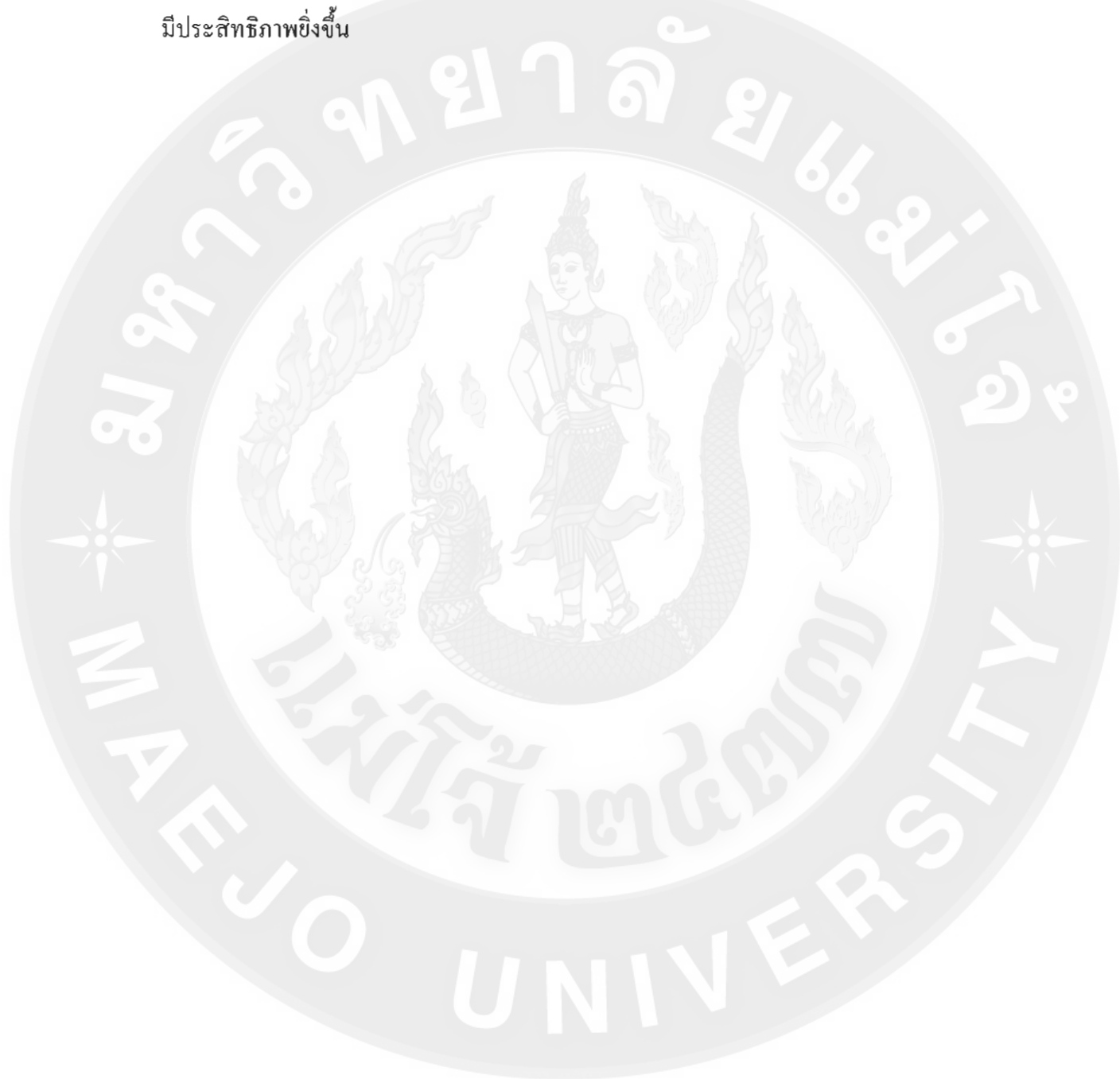
ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้กับเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา มีดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
2. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
3. ทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
4. ทำให้ทราบระบบการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เพื่อเป็นแนวทางในการทราบถึงข้อดีของระบบการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
5. ผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงวางแผนพัฒนาการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ในอนาคต และเผยแพร่การดำเนินงาน ทั้งเป็นประโยชน์ต่อ

เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบในการจัดเก็บรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ โดยสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

การตรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาประสิทธิภาพการจับเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยรายงานนำเสนอเนื้อหาเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 แนวคิดการบริหารจัดการที่ดี
 - 1.2 แนวคิดประสิทธิภาพ
 - 1.3 แนวคิดเรื่องระบบภาษี
 - 1.4 แนวคิดการจับเก็บรายได้ส่วนท้องถิ่น
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 ทฤษฎีหลักการเก็บภาษีอากรตามผลประโยชน์ที่ได้รับ
 - 2.2 ทฤษฎีการปฏิรูตรศ โดยสมัครใจในการจัดสรรทรัพยากรในการผลิตสินค้า
 - 2.3 ทฤษฎีการประเมิน
3. การจับเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่
 - 3.1 ภาพรวมของเทศบาลตำบลป่าไผ่
 - 3.2 แนวปฏิบัติในการจับเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่
 - 3.3 การวัดประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลป่าไผ่
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย
6. สมมติฐานการวิจัย

สาระณะ

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance)

สมใจ ลักษณะ (2549: 297-298) รูปแบบการบริหารจัดการที่ดี มีชื่อเรียกว่า “ธรรมาภิบาล” หรือ “บรรษัทภิบาล” มีที่มาจากแนวคิดและหลักการบริหารที่ผสมกลมกลืนหลักปรัชญา ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ของการบริหารจัดการที่ดีงาม

จุดเน้นของรูปแบบวิธีการ อยู่ที่การเสริมสร้างจิตสำนึก คุณธรรม และหลักการที่เป็นกรอบความคิดสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหาร

มีผู้กล่าวว่าการเกิดวิกฤตทางการเงินการธนาคารของประเทศช่วงปี พ.ศ. 2540 นั้น ส่วนหนึ่งมาจากการขาดการบริหารจัดการที่ดี

รูปแบบของวิธีการบริหารจัดการที่ดีประกอบด้วยปฏิบัติ 7 ประการ คือ

1. การรับผิดชอบต่อผล (Accountability)

หมายถึงการบริหารที่มุ่งเน้นผลงานเป็นสำคัญ การตัดสินใจดำเนินการใดๆ จะต้องนำไปสู่การได้ผลลัพธ์สูงสุดของการดำเนินงาน ได้รับผลที่พึงปรารถนาของผู้มีส่วนได้เสีย และหมายถึงการบริหารที่ผู้บริหารแสดงความรับผิดชอบต่อการไม่ได้รับผลลัพธ์ตามเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นที่มาของการแสวงหาแนวทางปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้ดียิ่งขึ้น

2. การให้มีส่วนร่วม (Participation)

หมายถึงการสร้างบรรยากาศและโอกาสให้ทุกฝ่ายในองค์กรมีส่วนร่วมในการรับรู้สถานการณ์ขององค์กรตามความเป็นจริง มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผน การจัดการกระบวนการดำเนินงาน การประเมินผลงาน ปัญหา และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

3. มีความโปร่งใส (Transparency)

หมายถึงการยึดหลักของความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้อง เหมาะสมมีข้อมูลหลักฐานที่แสดงถึงความถูกต้องเหมาะสมดีงาม มีความพอใจที่จะกระทำการใดๆ อย่างเปิดเผย ไม่ปกปิดซ่อนเร้น มีการเปิดเผยแสดงหลักฐานข้อมูลได้ตลอดเวลา

4. ยึดหลักความคุ้มค่า (Cost Effectiveness)

หมายถึงการกีดตัดสนใจดำเนินการใดๆ จะต้องนำไปสู่การบรรลุผลที่ต้องการ ตัดสินใจใช้ทรัพยากรใดๆ ในการดำเนินงาน จะต้องผ่านการศึกษาวิเคราะห์ว่าเป็นแนวทางเลือกที่ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด แต่สามารถทำให้บังเกิดผลได้สูงสุด

5. การยึดหลักนิติธรรม (Legality)

หมายถึงการกีดตัดสนใจดำเนินการใดๆ ควรเคารพกฎ กติกา ข้อตกลง สัญญา และระเบียบที่ถูกต้องตั้งงามอยู่เสมอ อีกทั้งควรเคารพความเป็นมนุษย์ ค้ำครองสิทธิเสรีภาพยึดหลักความเสมอภาคและความยุติธรรม

6. การยึดหลักคุณธรรม (Ethics)

หมายถึงการกีดตัดสนใจดำเนินการใดๆ โดยเฉพาะการปฏิบัติต่อบุคคล ควรอยู่บนพื้นฐานของความเมตตา ความจริงใจ และหลักคุณธรรมอื่นๆ ผู้บริหารเองควรแสดงตนเป็นแบบอย่างของการมีเกียรติ มีคุณธรรม สร้างศรัทธาให้คนเคารพยกย่องอย่างจริงจัง

7. ให้มีการตรวจสอบได้และรายงานผล (Audit and Evaluation)

หมายถึงการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบประเมินผล การปฏิบัติงานและผล การปฏิบัติงาน ของผู้บริหาร ได้ตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นที่มาของการมีวินัยในตนเอง ที่จะคิดและทำใน สิ่งที่ถูกต้องตั้งงามอยู่เสมอ และพร้อมที่จะเปิดเผยให้สังคมรู้

แนวคิดประสิทธิภาพ

1. เชิงเศรษฐศาสตร์

แนวความคิดในเรื่องประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในเชิงเศรษฐศาสตร์ หมายถึง การผลิตสินค้าหรือบริการให้ได้มากที่สุด โดยพิจารณาถึงการใช้ต้นทุนหรือปัจจัย การนำเข้าให้น้อยที่สุดและประหยัดเวลามากที่สุด ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมาย ดังนี้

Elmore and Plawmam (1953: 433) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านธุรกิจ ในความหมายอย่างแคบ หมายถึง การลดต้นทุนในการ ผลิต และในความหมายอย่างกว้างหมายรวมถึงคุณภาพ (Quality) ของการมีประสิทธิผล (Effectiveness) และความสามารถ (Competence and Capability) ในการผลิต การดำเนินงาน ทางด้านธุรกิจที่ถือว่าเป็นประสิทธิภาพสูงสูดนั้น ก็เพื่อการผลิตสินค้า หรือบริการในปริมาณและ คุณภาพที่ต้องการในที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุด เพื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้าน

การเงินที่มีอยู่ แนวความคิดของคำว่าประสิทธิภาพทางด้านธุรกิจในที่นี้มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ ต้นทุน (Cost) คุณภาพ (Quality) ปริมาณ (Quantity) เวลา (Time) วิธีการ (Method) ในการผลิต Millet (1954: 4) ให้นิยามว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลงานปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงาน ซึ่งความพึงพอใจหมายถึง ความพึงพอใจในการบริการให้กับประชาชน โดยพิจารณาจาก

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน (equitable service)
2. การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา (timely service)
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (ample service)
4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (continuous service)
5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (progression service)

Simon (1960: 180-181) กล่าวว่า ถ้างานใดมีประสิทธิภาพสูงสุด ให้ดูจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กับผลิตผล (Output) ที่ได้รับออกมา ซึ่งสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพเท่ากับผลผลิต

ถ้าเป็นหน่วยงานราชการของรัฐ จะบวกความพึงพอใจของผู้รับบริการเข้าไปด้วย เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$E = (O - I) + S$$

- E = ประสิทธิภาพของงาน (Efficient)
 O = ผลิตผลหรือผลงานที่ได้รับออกมา (Output)
 I = ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรทางการบริหารที่ใช้ไป (Input)
 S = ความพึงพอใจในผลงานที่ออกมา (Satisfaction)

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2538: 2) ชี้ให้เห็นว่าประสิทธิภาพในระบบราชการ มีความหมายรวมถึงผลิตภาพและประสิทธิภาพ โดยประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัดได้หลายมิติตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการพิจารณา คือ

1. ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต (input) ได้แก่ การใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

2. ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการบริหาร (Process) ได้แก่ การทำงาน ที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม

3. ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพ เกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทนเวลาผู้ปฏิบัติงาน มีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและบริการ เป็นที่พอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ

จกมล ทองโฉม (2552: ระบบออนไลน์) ประสิทธิภาพ หมายถึง คำตอบที่ทำให้ทราบว่า การดำเนินงานนั้นได้ผลคุ้มค่ากับต้นทุนหรือไม่ และมีแนวทางที่ดีกว่า ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใดอีกนัยหนึ่งประสิทธิภาพ หมายถึง การพิจารณาผลผลิตที่เป็นไปตามเป้าหมายแล้ว ว่าวิธีการผลิตใดเสียต้นทุนต่ำกว่าหรือประหยัดกว่า

ไพณรินทร์ ไพธรรมโชติวัฒน์ (2552: ระบบออนไลน์) ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า เพื่อให้ได้มาซึ่งผลงาน หรือผลกำไร หรืออาจจะกล่าวง่ายๆ ว่าลงทุนน้อยแต่ได้ผลกำไรมาก (Lower cost but Maximized profit) หรืออีกนัยหนึ่งอาจจะไม่คำนึงถึงต้นทุน แต่มองว่าได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ

สมศักดิ์ คงเที่ยง (ม.ป.ป.: 61) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณทรัพยากรที่ใช้กับปริมาณผลผลิตที่เกิดจากกิจกรรม หรือโครงการ กล่าวคือ ประสิทธิภาพจะแสดงถึงความสามารถในการผลิต และความคุ้มค่าของการลงทุน

2. เชิงสังคมศาสตร์

แนวความคิดในเรื่องประสิทธิภาพในการปฏิบัติในเชิงสังคมศาสตร์ หมายถึง ปัจจัยนำเข้าซึ่งพิจารณาถึง ความพยายาม ความพร้อม ความสามารถ ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับผลที่ได้ คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมาย ดังนี้

Ryan and Smith (1954: 276) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพของบุคคลว่าเป็น ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ในแง่บวกกับสิ่งที่ทุ่มเทให้กับงาน เช่น ความพยายามที่ได้รับจากงานนั้น

ชูบ กาญจนประกร (2502: 40) กล่าวว่า ประสิทธิภาพเป็นแนวความคิด หรือความมุ่งมาดปรารถนา ในการบริหารงานในระบบประชาธิปไตย ในอันที่จะทำให้การบริหารราชการได้ผลสูงสุด คุ้มกับที่ได้ใช้จ่ายเงินภาษีอากรในการบริหารงานประเทศและผลสุดท้ายประชาชนได้รับความพึงพอใจ

สมพงษ์ เกษมสิน (2523: 12) ได้อธิบายถึงความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า หมายถึง การดำเนินงานให้เป็นไปตามที่คาดหมายไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการทำงาน ที่ต้องการให้ได้รับประโยชน์สูงสุด และการที่จะพิจารณาว่างานใด มีประสิทธิภาพหรือไม่ ก็พิจารณาได้จากผลงาน

อุทัย หิรัญโต (2525: 123) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในทางราชการหมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ และประโยชน์แก่มวลมนุษย์ (human satisfaction and benefit produced) และยังคงพิจารณาถึงคุณค่าทางสังคมด้วย โดยการนำเวลาเข้ามาพิจารณาด้วย

วิรัช สงวนวงศ์วาน (2533: 86) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจะเป็น เครื่องชี้วัดความเจริญก้าวหน้า หรือความล้มเหลวขององค์กร งานที่สำคัญของผู้บริหารองค์กรก็คือ งานในหน้าที่ของการบริหาร ซึ่งจะเหมือนกันเป็นสากลไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดใด มีจุดประสงค์ใด จะเป็นเครื่องมือช่วยให้การบริหารหรือการจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาด จะต้องเลือกการบริหารที่เหมาะสมกับองค์กรของตนในสถานการณ์ต่างๆ และนำไปปรับใช้ให้เกิด ประโยชน์แก่องค์กรมากที่สุด

Elmore (1993: 23-24) กล่าวว่าตัวแบบการพัฒนางานองค์กรมีฐานคิดว่า คนจะมี ประสิทธิภาพการทำงานสูงสุด ถ้าได้รับผิชอบควบคุมการทำงานที่เขาได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และได้รับการตอบสนองแรงจูงใจต่างๆ เพียงพอต่อการเกิด พันธสัญญาในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2544: 114) กล่าวว่า คำว่าประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง การวัดผลการทำงานขององค์กรนั้นว่า ทำงานได้ปริมาณงานมากน้อยแค่ไหน คุณภาพงาน ดีมากน้อยแค่ไหน ใช้เงิน ใช้เวลา ใช้แรงงานไปมากน้อยแค่ไหน เป็นผลดีต่อผู้รับบริการมากน้อย แค่ไหน โดยรวมความมีประสิทธิภาพ เราจะให้หมายถึงทำงานได้ปริมาณและคุณภาพมาก องค์กร โดยรวมมีความสมัครสมานสามัคคี มีสันติภาพและความสุขรวม เป็นผลดีต่อส่วนรวม และ ผู้รับบริการ แต่ใช้เวลา แรงงาน และงบประมาณน้อย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 อ้างใน อรรถวุฒิ ตัญญาวิทย์, 2544) กล่าวถึงการวัดประสิทธิภาพดังนี้

1. การวัดประสิทธิภาพ (Efficiency) ของหน่วยงาน มี 2 ระดับ คือ

1.1 การวัดประสิทธิภาพระดับผลผลิต เป็นการวิเคราะห์และพิจารณา ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต (Output-Based Costing) โดยดูสัมฤทธิ์ผล ของผลผลิตจากตัวชี้วัด ผลผลิตเชิงปริมาณ คุณภาพ และเวลา เมื่อเทียบกับต้นทุนต่อหน่วย ผลผลิตปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา และเปรียบเทียบกับสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทพื้นที่ใกล้เคียงกัน

เพื่อเป็นสัญญาณเตือนบอกเหตุความปกติหรือผิดปกติในการจัดทำเป้าหมายการดำเนินงานตามที่วางไว้ และที่ต้องการให้เกิดขึ้นใหม่ในปีต่อไป

1.2 การวัดประสิทธิภาพระดับกระบวนการผลิต เป็นการวิเคราะห์และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการผลิตเทียบกับทรัพยากรนำเข้า โดยดูสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของกิจกรรมหลัก กิจกรรมรอง และกิจกรรมสนับสนุน เมื่อเทียบกับต้นทุนต่อหน่วยของกิจกรรมปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา เพื่อหาเหตุปัจจัยเอื้อและปัจจัยอุปสรรคจากกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการของกิจกรรมย่อยหรือ โครงการตามแผนปฏิบัติการระดับหน่วยงาน

ในการตรวจสอบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของกิจกรรมย่อย หรือโครงการตามแผนปฏิบัติการ จะต้องไม่ทำให้ต้นทุนของกิจกรรมหลัก กิจกรรมรอง และกิจกรรมสนับสนุนสูงหรือต่ำกว่าปกติ เมื่อเทียบกับปีงบประมาณที่ผ่านมาหรือต้นทุนของหน่วยงาน แต่ถ้าต้นทุนสูงกว่าจะต้องมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กรที่ต้องการเน้น โดยการเพิ่มกิจกรรมย่อยหรือโครงการลงไปมากกว่าเดิม ดังนั้นหน่วยงานจะต้องหาเหตุปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานของกิจกรรมย่อย หรืองาน/โครงการในระดับหน่วยงานที่เป็นเหตุให้ไม่บรรลุเป้าหมายของกิจกรรมหลัก กิจกรรมรอง และกิจกรรมสนับสนุน เพื่อยกเลิกการปฏิบัติหรือปรับปรุงรายละเอียดวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องดีขึ้น ทั้งในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ เชิงเวลา

- เชิงปริมาณ หมายถึง จำนวนกิจกรรมย่อย หรือโครงการสำหรับการผลิต
- เชิงคุณภาพ หมายถึง การได้รับประโยชน์ถึงตัวผู้เรียน
- เชิงเวลา หมายถึง ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นเป็นไปตามกำหนดระยะเวลาที่

แผนปฏิบัติการประจำปีกำหนดไว้

เหตุปัจจัยดังกล่าวจะเป็นสัญญาณบอกถึงต้นทุนผลผลิตของหน่วยงานว่าจะสูงขึ้นหรือลดลงได้อย่างมีเหตุมีผล และเป็นสัญญาณเตือนว่าควรมีการปรับรายละเอียดกระบวนการผลิต หรือของหน่วยงานหรือไม่

จากคำอธิบายและการให้ความหมายของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักวิชาการและนักทฤษฎีต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพในการทำงานของแต่ละบุคคลนั้น ปัจจัยนำเข้าจะพิจารณาเปรียบเทียบกับผลที่ได้ คือการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ฉะนั้นประสิทธิภาพในความหมายของผู้วิจัยจึงหมายถึง การทำงานที่ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพมีความประหยัดทรัพยากรและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและเกิดความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ

แนวคิดเรื่องระบบภาษี

ภาษีอากร คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากรายกร เพื่อใช้เป็นประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่ได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษีอากร หรืออีกความหมาย คือ เงินได้หรือทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายจากเอกชนไปสู่รัฐบาล แต่ไม่รวมถึงการกู้ยืมหรือขายสินค้า หรือให้บริการในราคาทุน โดยรัฐบาล วัตถุประสงค์ในการเก็บภาษี เพื่อหารายได้ให้พอกับค่าใช้จ่ายของรัฐบาล เพื่อการกระจายรายได้ เพื่อควบคุมการบริโภคของประชาชน เพื่อการชำระหนี้สินของรัฐบาลหรือสนองนโยบายธุรกิจและการคลังของรัฐบาล และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของภาษีอากรในประเทศ จึงมีการสร้างหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพขึ้นมา (กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร : 2552)

1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของภาษีอากร (Efficiency Criteria)

รังสรรค์ ชนะพรพันธ์ (2516) กล่าวถึง ระบบภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับประเทศโดยส่วนรวม เกณฑ์การพิจารณา ประกอบด้วย 6 หลักเกณฑ์ คือ

1.1 หลักความเป็นธรรม (Equity)

ภาษีอากรที่ดีนั้นจะต้องเป็นภาษีอากรที่เป็นธรรม เพราะถ้าหากการเก็บภาษีอากรเป็นไปอย่างไม่เป็นธรรมแล้ว การหลบหลีกภาษี (evasion) จะมีมาก ทั้งความขัดแย้งในสังคมอาจมีมากจนถึงขั้นปฏิวัติได้ การเก็บภาษีอากรอย่างเป็นธรรม มิใช่แค่จะเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาทางจริยธรรมเท่านั้น แต่ยังมีส่วนช่วยลดความขัดแย้งในสังคมได้ด้วย

1.2 หลักความเป็นกลาง (Neutrality)

ภาษีอากรควรมีโครงสร้างที่เป็นกลาง คือ ต้องพยายามไม่ให้เกิดการเก็บภาษีอากรมีผลกระทบกระเทือนต่อการทำงานของกลไกตลาด หรือมีผลกระทบกระเทือนแต่เพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เพื่อให้กลไกตลาดสามารถทำหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 หลักความแน่นอน (Certainty)

ภาษีอากรที่ดีและที่มีประสิทธิภาพ ควรเป็นภาษีอากรที่มีลักษณะความแน่นอนในด้านภาระภาษี ความแน่นอนของหนี้ภาษี ความแน่นอนในการลดเงินได้ของเอกชน ความแน่นอนเกี่ยวกับการทำนายรายได้จากภาษีอากร

1.4 หลักความประจักษ์แจ้ง (Evidence)

ภาษีอากรที่ดีและที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรเป็นภาษีอากรที่ผู้เสียภาษี ประจักษ์และตระหนักในภาษีอากรที่ตนต้องเสีย

1.5 หลักประสิทธิภาพในการบริหาร (Administrative Efficiency)

ภาษีอากรที่ดีและที่มีประสิทธิภาพ ควรเป็นภาษีอากรที่เสียต้นทุนในการจัดเก็บต่ำ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเก็บภาษี จะพิจารณาเฉพาะจากต้นทุนการจัดเก็บที่รัฐบาลเสียแต่ ฝ่ายเดียว เพราะผู้เสียภาษีเองก็ต้องเสียต้นทุนในการเสียภาษีด้วย นับแต่ค่าเดินทางเพื่อไปชำระภาษี ตลอดจนเวลาที่เสียไปในการนี้และในการกรอกแบบฟอร์มต่างๆ กรณีเอกชนต้องเสียค่าทนายความและนักบัญชี เพื่อช่วยประเมินภาษีแก่เอกชน

1.6 หลักผลการจำกัดรายจ่ายสุทธิ (Net Expenditure Restraining Effect)

จุดมุ่งหมายหลักของการเก็บภาษีอากร คือการลดการใช้จ่ายของเอกชน การลดรายจ่ายของเอกชนจะทำได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับแนวโน้มหน่วยสุดท้ายในการบริโภคของผู้เสียภาษีแต่ละคน

2. ระบบภาษีสรรพากร

ภาษีสรรพากรเป็นภาษีที่จัดเก็บตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร ดำเนินการจัดเก็บโดยกรมสรรพากร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการเก็บภาษีของรัฐ วิธีดำเนินการจัดเก็บภาษี มีทั้งหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จัดเก็บโดยตรง หรือบางกรณีก็ให้หน่วยงานอื่นจัดเก็บแทน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษีมากที่สุด เช่น กรมที่ดิน จัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายอสังหาริมทรัพย์แทนกรมสรรพากร (กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร: 2552)

ในประมวลรัษฎากร สามารถแบ่งระบบการจัดเก็บภาษีอากรแบ่ง 2 ประเภทที่สำคัญ ได้แก่ (1) ภาษีทางตรง ซึ่งจัดเก็บจากผู้มีเงินได้โดยตรง เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และ (2) ภาษีทางอ้อมซึ่งจัดเก็บจากผู้บริโภคสินค้าและบริการต่างๆ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีกฎหมายเฉพาะอื่นๆ นอกเหนือจากประมวลรัษฎากรเพื่อการจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการบางประเภท เช่น การจัดเก็บภาษีสรรพากรมิตรจากสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น รถยนต์ เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

ประเภทของภาษีในประเทศไทย ภาษีอากรที่ทางกรมสรรพากร จัดเก็บมี 6 ประเภท ได้แก่

2.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เป็นภาษีที่จัดเก็บจากผู้มีเงินได้ที่กฎหมายถือว่าเป็นบุคคลธรรมดา โดยกฎหมายได้กำหนดผู้มีหน้าที่เสียภาษีดังกล่าวไว้ 5 ประเภท ได้แก่ บุคคลธรรมดา ผู้ตายระหว่างปีภาษี กองมรดกที่ยังมิได้แบ่ง ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล คณะบุคคลที่ไม่ใช้นิติบุคคล โดยจัดเก็บจากเงินได้สุทธิ คือ รายได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย และหักค่าลดหย่อนที่กฎหมายกำหนด โดยมีอัตราภาษีเงินได้แบบอัตราก้าวหน้าตั้งแต่ร้อยละ 5 ถึงร้อยละ 37 ของเงินได้สุทธิ

2.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

เป็นภาษีทางตรงที่จัดเก็บจากนิติบุคคลที่กฎหมายกำหนดประกอบด้วย

- 2.2.1 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
- 2.2.2 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ
- 2.2.3 กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางการค้าทำกำไรโดยรัฐบาล องค์การรัฐบาล หรือนิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ

2.2.4 กิจการร่วมค้า

2.2.5 มูลนิธิ สมาคม

โดยส่วนใหญ่ของการประกอบกิจการในรูปของนิติบุคคลทั่วไปนั้น จะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บจากกำไรสุทธิ (ยกเว้นกิจการบางประเภทที่มีได้จัดเก็บจากกำไรสุทธิ) ของนิติบุคคลที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งๆ ทั้งนี้ กำไรสุทธิตำหนดจากรายได้หักด้วยค่าใช้จ่ายที่กฎหมายกำหนด โดยมีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล คือ

- 1) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท

ตาราง 2 อัตราทุนจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการ

กำไรสุทธิ	อัตราร้อยละ
1-1,000,000 บาท	20
1,000,001-3,000,000 บาท	25
3,000,001 บาท ขึ้นไป	30

ที่มา: กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร (2552)

- 2) ผู้ประกอบการที่ไม่เข้าข่ายเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมข้างต้น และไม่ได้จดทะเบียนในคลาคลัทธ์ทรัพย์สินเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30

2.3 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

เป็นภาษีที่จัดเก็บทันทีที่ผู้มีเงินได้ได้รับเงิน โดยกำหนดให้ผู้จ่ายเงินมีหน้าที่หักภาษีทันทีที่จ่ายเงินให้แก่ผู้รับเงิน(ผู้มีเงินได้) และนำเงินภาษีที่ได้หักไว้ส่งกรมสรรพากร ไม่ว่าผู้มีเงินได้จะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลดังกล่าวแล้วใน ข้อ 1 และข้อ 2 ข้างต้น

การหักภาษี ณ ที่จ่ายมีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาระของผู้มีเงินได้ในการชำระภาษีตอนสิ้นปี โดยทยอยจัดเก็บในระหว่างปีที่มีการรับเงินก่อนที่ผู้มีเงินได้จะนำเงินได้ในปีนั้นๆ ไปยื่นชำระภาษีในตอนสิ้นปี ทั้งนี้ประมวลรัษฎากรได้กำหนดประเภทของเงินได้ที่ผู้จ่ายเงินจะต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย และอัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย เพื่อนำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย ต่อกรมสรรพากรในเวลาที่กำหนด

2.4 ภาษีมูลค่าเพิ่ม

เป็นภาษีทางอ้อมที่จัดเก็บจากการขายสินค้าและบริการ ซึ่งผู้รับภาระภาษีทั้งจำนวนคือ ผู้บริโภคที่ใช้สินค้าและบริการนั้นๆ ในทอดสุดท้าย โดยมีกระบวนการคือ การจัดเก็บจากมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นจากผู้ประกอบการในแต่ละทอด ก่อนที่สินค้าหรือบริการจะไปถึงมือผู้บริโภคคนสุดท้าย ซึ่งผู้ประกอบการในแต่ละทอดอาจเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล ส่วนราชการ องค์การรัฐบาล รัฐวิสาหกิจต่างๆ ก็ได้ หลักการของการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มคือ ในแต่ละทอดที่สินค้า/บริการหนึ่งๆ ผ่านผู้ประกอบการแต่ละรายสินค้า/บริการนั้นๆ จะเกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการจะมีภาษีซื้อที่จ่ายไปเพื่อนำไปขอเครดิต และภาษีขายที่ผู้ประกอบการคิดจากราคาสินค้า/บริการในทอดต่อไป ดังนั้น ภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการแต่ละรายจึงเกิดจากส่วนต่างของภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อ ภาษีมูลค่าเพิ่มนี้เป็นระบบภาษีที่ลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บภาษีจากราคาสินค้าและบริการต่างๆ โดยเก็บจากมูลค่าที่เพิ่มขึ้นในแต่ละทอดเท่านั้นซึ่งระบบภาษีดังกล่าวนำมาใช้ทดแทนระบบภาษีการค้าที่จัดเก็บจากราคาสินค้าและบริการในแต่ละทอดเต็มจำนวน ปัจจุบันอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มคือ ร้อยละ 7

$$\text{ภาษีมูลค่าเพิ่ม} = \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ}$$

ตัวอย่าง เช่น สมมติว่าอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 ซื้อวัตถุดิบวัสดุอุปกรณ์มา 100 บาท และมีภาษีซื้อ 7 บาท เมื่อผลิตเป็นสินค้าขายในราคา 150 บาท คอนขายไปจะต้องคิดภาษีขาย 10.50 บาท ดังนี้ ก็จะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเฉพาะผลต่างจำนวน $10.50 - 7 = 3.50$ บาท เท่านั้น ถ้าการซื้อและการขายเกิดขึ้นในรอบการจ่ายภาษีเดียวกัน

2.5 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

เป็นภาษีที่จัดเก็บจากกิจการบางประเภท ซึ่งกิจการดังกล่าวไม่ใช่กิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มกิจการที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้แก่

2.5.1 การธนาคารพาณิชย์

2.5.2 การประกอบธุรกิจเงินทุน หลักทรัพย์ และเครดิตฟองซิเออร์

2.5.3 การประกันชีวิต

2.5.4 การรับจำนำ

2.5.5 การประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์

2.5.6 การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้าหรือหากำไร

2.5.7 การขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์

2.5.8 การประกอบธุรกิจอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งได้แก่ การประกอบกิจการซื้อหรือขายคืนหลักทรัพย์โดยมีสัญญาขายหรือซื้อ (Repurchase Agreement) และธุรกิจ แฟคตอรี ภาษีธุรกิจเฉพาะจัดเก็บจากรายได้ก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3 และภาษีบำรุงท้องถิ่นร้อยละ 10 ของภาษีธุรกิจเฉพาะ (ร้อยละ 0.3) รวมทั้งสิ้นร้อยละ 3.3

2.6 อากรแสดมปี

เป็นอากรที่จัดเก็บจากการทำนิติกรรมสัญญาต่างๆ ตลอดจนการจัดทำตราสารบางประเภท โดยต้องมีการคิดอากรแสดมปีในอัตราที่กฎหมายกำหนดสำหรับนิติกรรมสัญญาแต่ละประเภทเพื่อให้มีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย เช่น สัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อ ตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรข้างต้นเป็นเรื่องที่ผู้มีเงินได้ทุกคนต้องมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การทำความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว จะมีส่วนช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมต่อไป (กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร: 2552) และภาษีที่จัดเก็บโดยส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องถิ่น

แนวคิดการจัดเก็บรายได้ส่วนท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่นมีรายละเอียด ดังนี้

1. รายได้ท้องถิ่น

จากการที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง ส่งผลให้การกระจายรายได้ให้ท้องถิ่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน คือ รัฐบาลกลางจะเป็นผู้กำหนดและแบ่งว่ารายได้ประเภทใดบ้างที่ให้ เป็นของท้องถิ่นและรายได้ประเภทใดบ้างที่ยังคงเป็นของรัฐบาลกลาง โดยกำหนดในรูปแบบของกฎหมายทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง รวมถึงระเบียบและข้อบังคับต่างๆ การกำหนดรายได้ให้ท้องถิ่นจะขึ้นอยู่กับ

ปัจจัยหลายประการ อาทิเช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ฐานะทางการคลังของรัฐบาล ความพร้อมของท้องถิ่น การเรียกร้องของท้องถิ่นรวมทั้งปัจจัยทางการเมือง

2. โครงสร้างรายได้ของท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างหรือที่มาของรายได้คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

2.1 ภาษีอากร ประกอบด้วย

2.1.1 ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่

- 1) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- 2) ภาษีบำรุงท้องที่
- 3) ภาษีป้าย
- 4) อากรฆ่าสัตว์

2.1.2 ภาษีที่ท้องถิ่นมอบให้รัฐจัดเก็บแทน ได้แก่

- 1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 2) ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- 3) ภาษีสุรา
- 4) ภาษีสรรพสามิต
- 5) ภาษีการพนัน

2.1.3 ภาษีที่รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ท้องถิ่นทั้งจำนวน ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

2.2 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าปรับ

2.3 รายได้จากทรัพย์สิน

2.4 รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์

2.5 รายได้เบ็ดเตล็ด เช่น เงินอุทิศ เป็นต้น

2.6 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

2.7 เงินกู้

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล นอกเหนือจากรายได้ที่กล่าวมาข้างต้นยังมีรายได้ประเภทอื่นอีก ได้แก่

1) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

2) รายได้จากทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ อากรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล ค่าภาคหลวงแร่และค่าธรรมเนียมป่าไม้ เงินอากรประทานบัตร ใบอนุญาต และอาชญาบัตรการประมง ค่าภาคหลวงป่าไม้ ค่าภาคหลวงแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม

3) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

นโยบายของรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 3 เป็นต้นมาจนถึงฉบับที่ 8 มุ่งเพิ่มประสิทธิภาพการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีฐานะการคลังที่มั่นคงสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะในภาวะปัจจุบันประเทศไทยประสบภาวะเศรษฐกิจถดถอยอย่างรุนแรง การจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน รัฐบาลต้องลดรายจ่ายและส่งผลกระทบต่อเงินอุดหนุนที่ให้แก่องค์กรท้องถิ่น เมื่อภาวะการณืเป็นเช่นนี้ ท้องถิ่นจำเป็นต้องปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหาร และการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น โดยเน้นระบบการจัดเก็บภาษีและเพิ่มรายได้ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถที่จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนหรือเงินอื่นที่รัฐบาลกลางจัดสรรให้หรือพึ่งพาให้น้อยลง อันจะทำให้ท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารกิจการของตนเองมากขึ้น และลดการควบคุมจากรัฐบาลกลาง นอกจากนี้ยังเป็นการสอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเองมากขึ้น

3. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

ในความหมายของการจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพนั้น โดยคำนิยามของคำว่า “ประสิทธิภาพ (Efficiency)” ซึ่งเป็นคำสามัญที่นิยมใช้ในความหมายของลักษณะ “ทำงานดี” การทำงานมีประสิทธิภาพก็คือการทำงานดี แต่ความหมายในทางเศรษฐศาสตร์แล้ว “ประสิทธิภาพ” หมายถึง การสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำที่สุด

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร คือ การจัดเก็บภาษีอากรให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยหรือไม่มีการรั่วไหล โดยเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรเปรียบเสมือนเป็นการใช้ปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าใช้จ่ายมากเกินไปก็อาจได้รับประโยชน์น้อยกว่าเมื่อเทียบกับกรณีที่น่าไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น นอกเหนือจากนี้ก็กล่าวว่าการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพย่อมจะมีผลทางด้านต่างๆ เช่น สนับสนุนให้ระบบภาษีมี่ความเป็นธรรม รัฐมีรายได้มากขึ้น อันเป็นการลดภาระด้านขาดดุล และการได้เงินมาพัฒนาหรือใช้จ่ายในด้านต่างๆ มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการที่จะถือว่าการจัดเก็บภาษีอากรมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น จำเป็นต้องมีเครื่องชี้วัด (Indicator) หรือมาตรฐานที่กำหนดขึ้น อย่างไรก็ตามบรรดานักเศรษฐศาสตร์หรือบรรดาผู้ที่อยู่ในแวดวงภาษีอากรยังไม่สามารถตกลงกันได้ว่าเครื่องชี้วัดประสิทธิภาพนั้นควรจะเป็นอย่างไร มีความหมาย

แต่ไหนใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด แต่เครื่องชี้วัดที่พอจะเป็นที่ยอมรับกันในขณะนี้ และนิยมใช้วัด หรือกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรนั้นมี 3 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 วัดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Cost of Collection) อดัม สมิท ถือหลักว่าการจัดเก็บภาษีที่ดี ควรถือหลักประหยัด โดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะต่ำ ไม่ใช่เก็บภาษีได้มากแต่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีก็น่าด้วย เช่นนี้อาจทำให้เงินรายได้ภาษีอากรเหลือน้อยลง

วิธีที่ 2 วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ (Actual Yields VS Potential Yields) ตามวิธีนี้ เราจะต้องคำนวณว่าในการเก็บภาษีอากรแต่ละประเภท ถ้าจะจัดเก็บให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ควรได้รายได้เท่าใด แล้วเปรียบเทียบกับรายได้ที่จริงของภาษีประเภทนั้นๆ กับรายได้ที่ควรจะได้ก็จะทำให้เรารู้ว่าการบริหารการจัดเก็บภาษีนั้นๆ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

วิธีที่ 3 วัดจากค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากรในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Cost) ตามวิธีนี้จะถือหลักว่าภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง ควรเป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายต่ำ กล่าวคือ ภาษีที่มีประสิทธิภาพควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความแจ่มชัด และสะดวกแก่ผู้เสียภาษีอากรที่จะปฏิบัติตาม

4. ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

การบริหารจัดเก็บภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพย่อมทำให้ได้รายได้ภาษีอากรเต็มเม็ดเต็มหน่วย และลดจำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยลง ดังนั้นควรพิจารณาถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดความมีประสิทธิภาพว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง และปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญต่อการกำหนดประสิทธิภาพอย่างไร เมื่อคำนึงถึงปัจจัยที่กำหนดความมีประสิทธิภาพแล้วเห็นได้ว่ามีมากมายหลายประการ แต่ปัจจัยหลักที่สำคัญๆ มีเพียง 6 ประการ คือ

- 4.1 ความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีอากรของผู้เสียภาษี
- 4.2 ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร
- 4.3 ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร
- 4.4 บรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร
- 4.5 โครงสร้างภาษีอากร
- 4.6 ฐานข้อมูล

การจัดเก็บภาษีอากรจะมีประสิทธิภาพมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นเครื่องกำหนดประสิทธิภาพ 6 ประการดังกล่าว ซึ่งต้องมีลักษณะที่ว่าประชาชนมีความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีที่ค่อนข้างสูง ลักษณะของกฎหมายต้องง่ายและสะดวกต่อการประเมินภาษีของผู้เสียภาษี พนักงานจัดเก็บภาษีต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและให้บริการแก่ผู้เสียภาษี

เป็นอย่างดี นอกจากนี้ต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้มากขึ้น โดยผู้นำของประเทศและผู้นำทางค่านธุรกิจจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้มากขึ้น ให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้เสียภาษีอากรทั่วไป และพยายามมิให้มีการหลบเลี่ยงภาษีอากร (Tax Evasion) เพราะการหลบเลี่ยงภาษีอากรเป็นช่องทางของความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีและมีส่วนทำให้ผู้เสียภาษีถูกต้องอยู่แล้ว เกิดความท้อแท้และไม่มีกำลังใจในการเสียภาษี (ส่วนพัฒนารายได้ท้องถิ่น สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กองราชการส่วนตำบล: 2545)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีหลักการเก็บภาษีอากรตามผลประโยชน์ที่ได้รับ

รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ (2516: 177) กล่าวถึง หลักการเก็บภาษีอากรตามผลประโยชน์ที่ได้รับมีข้อดีอย่างน้อยสองประการ คือ ประการแรก ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากรัฐบาลมากจะต้องเสียมาก และผู้ที่ได้รับประโยชน์จากรัฐบาลน้อยก็จะเสียน้อย ประการที่สอง การเก็บภาษีตามผลประโยชน์ที่ผู้เสียภาษีได้รับจากรัฐนั้น ช่วยให้มีการกำหนดปริมาณภาษีที่เรียกเก็บและปริมาณรายจ่ายของรัฐบาลได้ในขณะเดียวกัน

ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการเก็บภาษี เน้นถึงอัตราส่วนของต้นทุนการผลิตที่ผู้เสียภาษีแต่ละคนควรจะเป็นผู้รับภาระ

ทฤษฎีการปริวรรตโดยสมัครใจในการจัดสรรทรัพยากรในการผลิตสินค้าสาธารณะ

รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ (2516: 180) ทฤษฎีการปริวรรตโดยสมัครใจในการจัดสรรทรัพยากรในการผลิตสินค้าสาธารณะ เน้นถึงการกำหนดจำนวนภาษีที่ประชาชนแต่ละคนจะต้องเสีย โดยอาศัยการประมาณการของผู้เสียภาษีแต่ละคนว่า สินค้าสาธารณะต่างๆ ที่รัฐบาลผลิตขึ้นมีค่ามากน้อยเพียงใด ซึ่งความตั้งใจที่จะจ่ายภาษีนั้นขึ้นอยู่กับอุปสงค์ของผู้เสียภาษีที่มีต่อสินค้าสาธารณะนั้น และขึ้นอยู่กับเงินได้หรือกำลังความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษี

ทฤษฎีการประเมินผล รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPPI Model)

การประเมินรูปแบบชิปปี้ เป็นการนำเสนอโดยสตีฟเฟิลและคณะ หมายถึงกระบวนการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจต่อทางเลือกที่มีอยู่เป็นการประเมินที่พิจารณาจากองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) โดยปัจจัยสำคัญสำหรับการประเมินในแต่ละส่วนที่ต้องคำนึงถึงมีดังนี้

การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) หรือบางครั้งเรียกว่า การประเมินบริบท เป็นการประเมินปัจจัยภายนอกโครงการที่จะมีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ รวมทั้งเป็นส่วนที่จะสนับสนุนให้เกิดการดำเนินโครงการ เช่น ความต้องการของชุมชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่จะรับบริการจากโครงการ สภาพทางเศรษฐกิจสังคม สถานการณ์ต่างๆ ปัญหาของชุมชนและพื้นที่ตลอดจนนโยบายของงานระดับบนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

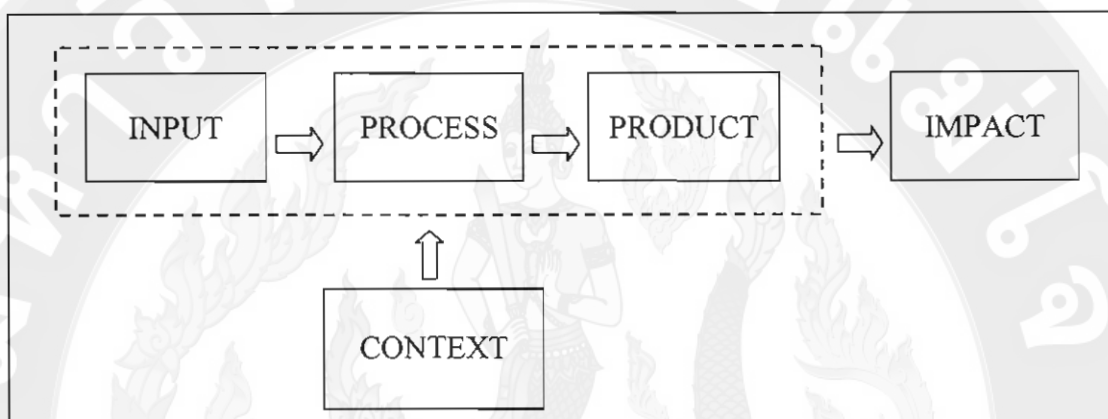
การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล งบประมาณและแหล่งเงินทุนสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ สถานที่รวมถึงครุภัณฑ์ และสิ่งที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการโครงการ ทั้งนี้การประเมินปัจจัยนำเข้าจะช่วยให้พิจารณาถึงความเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งจะช่วยให้เกิดการวางแผนการจัดกิจกรรมของโครงการทั้งที่กำลังดำเนินการและกิจกรรมต่อเนื่องที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดการกิจกรรมของโครงการ การนำปัจจัยนำเข้ามาใช้อย่างเหมาะสมตามลำดับขั้นตอนตลอดจนการบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรมเพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในลำดับและโอกาสต่อไป

การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้รับทั้งหมดจากการดำเนินโครงการว่าได้ผลมากน้อยอย่างไร ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการและกิจกรรมย่อยหรือไม่ โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการ

นอกจากการประเมินองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ตามรูปแบบการประเมินชิปปี้แล้ว เพื่อให้เกิดการประเมินอย่างเป็นกระบวนการ และมีการบูรณาการองค์ประกอบของการประเมินเข้าด้วยกัน และเพื่อให้เป็นการประเมินผลที่ครบสมบูรณ์และถ้ามีความเป็นไปได้จะต้องมีการประเมินสิ่งเกี่ยวพันอื่นๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากที่โครงการสิ้นสุดหรือได้ผลการดำเนินโครงการ โดยพิจารณา

จากความเปลี่ยนแปลงหรือผลที่เกิดขึ้นกับบุคคล หน่วยงาน สภาพแวดล้อมในพื้นที่โครงการ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งการประเมินปัจจัยอย่างหลังนี้ เรียกว่า “การประเมินผลกระทบของโครงการ” (Impact Evaluation) (ประชุม รอดประเสริฐ, 2542: 91-95) ซึ่งจากการรวบรวมแนวคิด รูปแบบการประเมินชิปปี้ในข้างต้น สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพ 1 แผนภาพการประเมินชิปปี้ หรือ CIPPI Model

ที่มา: ประชุม รอดประเสริฐ (2542: 91-95)

การประเมินวัดความสำเร็จแบบสมดุล (Balanced Scorecard : BSC)

Robert S. Kaplan จาก Business School และ David P. Norton จาก Nolan, Norton and Company เป็นผู้นำเทคนิค Balanced Scorecard (BSC) มาใช้เป็นครั้งแรกปี ค.ศ.1992 เพื่อใช้ในการวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเงินขององค์กรภาคธุรกิจ โดยได้เพิ่มมิติทางด้านลูกค้า ด้านกระบวนการบริหารภายในองค์กร และด้านการเรียนรู้ มาช่วยในการวิเคราะห์ ซึ่งถือเป็นการวิเคราะห์แนวทางใหม่ที่ใช้แผนกลยุทธ์ระยะยาวร่วมกับแผนกิจกรรมระยะสั้น ในกรอบของระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ (strategic management system) และเทคนิค BSC ยังใช้เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า (time value of money) โดยการประเมินผลที่อาศัยตัวชี้วัดในลักษณะองค์รวมนอกเหนือไปจากตัวชี้วัดทางด้านพันธกิจอย่างเดียว (วัฒนา พัฒนพงศ์: 2546)

การจัดทำตัวชี้วัดในรูปแบบ Balanced Scorecard เป็นการวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นลักษณะผสมผสานของตัวชี้วัดการปฏิบัติการ (performance indicators) 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านพันธกิจ ด้านกลุ่มเป้าหมาย ด้านการบริหารจัดการ และด้านการเรียนรู้และพัฒนา ดังนี้

I. ด้านพันธกิจ ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไร (กำไร) การเติบโต (ยอดขาย) และผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น (มูลค่าหุ้น เงินปันผล)

2. ด้านกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ การตอบสนอง (ความรวดเร็ว และความถูกต้อง) การให้บริการ (คุณภาพของการบริการ) ราคา (ความคุ้มค่าในการใช้บริการ)

3. ด้านการบริหารการจัดการ ได้แก่ เวลาในกระบวนการ (การใช้เวลาในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน) คุณภาพในกระบวนการ (คุณภาพของงานในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน) และผลผลิตในกระบวนการ (ทักษะ แรงจูงใจ ผลผลิตต่อคน)

4. ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ได้แก่ การค้นคว้า ทดลอง การผลิต และบริการ ชนิดใหม่ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาหาวิธีปรับปรุงระบบงาน การรักษาทุนทางปัญญา (การใช้ทักษะการมีส่วนร่วมของบุคลากร และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคลากร)

การจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่

ภาพรวมของเทศบาลตำบลป่าไผ่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเทศบาลตำบลป่าไผ่ จึงจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ เป็นเทศบาลตำบลป่าไผ่ เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2552

สภาพทางภูมิศาสตร์

ตำบลป่าไผ่ แบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ประชากรทั้งสิ้น 4,662 คน แยกเป็นชาย 2,361 คน หญิง 2,301 คน ครวเรือนทั้งหมด 1,613 ครอบครัวย

ตาราง 3 ข้อมูลประชากร

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนประชากร			
		ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
1	บ้านป่าใหม่	307	311	618	224
2	บ้านสันยาว	168	167	335	112
3	บ้านเหล่า	629	617	1,246	449
4	บ้านดินธาตุ	350	308	658	233
5	บ้านสันกลาง	194	203	397	135
6	บ้านสันปอธง	151	157	308	97
7	บ้านม่วงถ้อย	116	132	248	91
8	บ้านโล๊ะปูเลย	229	225	454	135
9	บ้านม่วงคำ	88	80	168	56
10	บ้านสันตะผาบ	129	101	230	81
	รวม	2,361	2,301	4,662	1,613

ที่มา: สำนักบริหารทะเบียน (2552)

สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชาชนตำบลป่าใหม่ ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน ตำบลป่าใหม่ เป็นตำบลหนึ่งในจำนวนสามตำบล ที่ราษฎรสามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี เนื่องจากมีอ่างเก็บน้ำขนาดกลางที่มีความจุ 5,000,000 ลูกบาศก์เมตร สามารถกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ราษฎรส่วนใหญ่ทำการปลูกพืช ดังนี้

1. ทำนาข้าว เพื่อบริโภคและจำหน่ายได้ตลอดทั้งปี ข้าวที่ปลูกและขึ้นชื่อ ได้แก่ ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ข้าว กข 6 เป็นต้น

2. ทำสวนมะม่วง ที่สามารถส่งออกไปขายยังต่างประเทศ โดยมีพ่อค้าเข้ามารับซื้อถึงในพื้นที่สวน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกเป็นจำนวนมากในแต่ละปี พันธุ์มะม่วงที่ปลูกและขึ้นชื่อ คือ น้ำดอกไม้ เบอร์ 4 และน้ำดอกไม้สีทอง เป็นต้น

3. ทำสวนลำไยที่มีคุณภาพที่สุด เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรได้รับการสนับสนุนวิชาการจากคณาจารย์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ พันธุ์ลำไยที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ พันธุ์อีค้อ (สำนักปลัด เทศบาลตำบลป่าไผ่: 2552)

ข้อมูลผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บรายได้

จำนวนบุคลากรทั้งหมด	จำนวน	10	คน
สำนักงานปลัด	จำนวน	2	คน
กองคลัง	จำนวน	5	คน
กองโยธา	จำนวน	3	คน

ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของเทศบาลตำบลป่าไผ่

ตาราง 4 งบแสดงฐานะการเงิน

ทรัพย์สิน		หนี้สินและเงินสะสม	
ทรัพย์สินตามงบทรัพย์สิน	32,192,720.00	ทุนทรัพย์สิน	32,192,720.00
ลูกหนี้ภาษี ภพท.		รายจ่ายรอจ่าย	517,410.00
เงินสดในมือ	-	เงินรับฝากต่างๆ	363,472.60
ธนาคาร ธกส. สาขาพร้าว	-	เงินรับฝากโครงการ	320,414.09
-ออมทรัพย์ 523-2-32478-2		เศรษฐกิจชุมชน	
-ออมทรัพย์ 523-2-48646-7	5,910,897.44	เงินอุดหนุนเฉพาะกิจค้างจ่าย	87,174.75
-ประจำ 523-4-14090-2	320,414.09	เงินทุนสำรองเงินสะสม	6,641,894.03
ธนาคารกรุงไทยสาขาแม่โจ้	5,033,571.17	เงินสะสม 1 ต.ค. 2551	6,063,384.12
- ออมทรัพย์ 375-0-22817-5		บวก เงินสะสมระหว่างปี	2,406,004.12
	173,529.49	ปรับปรุงรายการบัญชี	623,490.00
		หัก เงินทุนสำรองเงิน	601,501.03
		สะสมประจำปี	
		จ่ายขาดสะสม	4,983,848.49
		ปรับปรุงรายการบัญชี	500.00
		เงินเกินบัญชี	1,000.00
	11,438,394.19		11,438,394.19

ที่มา: กองคลัง เทศบาลตำบลป่าไผ่ (2552)

แนวทางการปฏิบัติการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่

1. ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานการจัดเก็บภาษีป้าย

การจัดเก็บภาษีป้าย เป็นงานในหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติภาษีป้ายแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

ป้ายที่ต้องเสียภาษีป้าย ได้แก่ ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะแสดง หรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีใดๆ

ขั้นตอนการปฏิบัติงานนี้ได้แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ตามที่ต้องปฏิบัติจริงและสอดคล้องกับตัวบทกฎหมาย ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่เตรียมการไว้ก่อนเริ่มฤดูกาลจัดเก็บภาษี ได้แก่ การเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียภาษี การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับป้าย การเตรียมเจ้าหน้าที่ และการเตรียมแบบพิมพ์ที่ต้องใช้เวลาในระยะที่ 1 นี้ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม รวมเวลา 3 เดือน

ระยะที่ 2 เป็นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนผู้ซึ่งเป็นเจ้าของป้าย หรือผู้ครอบครองป้าย หรือผู้อยู่ในบังคับที่ต้องรับผิดชอบในการเสียภาษีป้าย จะต้องไปยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีป้าย คือตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึงสิ้นเดือนมีนาคม ผู้ที่ไม่ยื่นแบบพิมพ์ตามกำหนด จะมีความผิดและต้องได้รับโทษตามกฎหมาย สำหรับเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นก็จะต้องอำนวยความสะดวก ทำการประชาสัมพันธ์ และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบพิมพ์ที่ประชาชนมาขึ้น รวมทั้งการประเมินค่าภาษีแจ้งให้ผู้เสียภาษีป้ายทราบ

ระยะที่ 3 เป็นการติดตามประเมินผล เพื่อการเร่งรัดการยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายและการเร่งรัดให้ผู้รับประเมินมาชำระค่าภาษีป้ายในเวลาที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งการออกตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับป้ายหรือเจ้าของป้ายและการพิจารณาคำร้องอุทธรณ์การประเมินและการดำเนินคดีต่อผู้มีหน้าที่ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย ภายในเดือนมีนาคม ระยะที่ 3 นี้ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 30 มิถุนายน รวมเวลา 3 เดือน

ระยะที่ 4 เป็นเรื่องการดำเนินการบังคับจัดเก็บภาษีป้ายตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ การติดตามผลการดำเนินคดีจากพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง การดำเนินการเกี่ยวกับการยึดทรัพย์ของผู้ค้างชำระภาษีป้าย และการดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ถึงวันที่ 30 กันยายน รวมเวลา 3 เดือน

อัตราภาษีป้ายที่ใช้ในปัจจุบัน (กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2535) มีดังนี้

ตาราง 5 อัตราการเสียภาษีป้าย

ประเภทของป้าย	ภาษีที่เสียต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
1. ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน	10 บาท
2. ป้ายที่มีอักษรไทยปนอักษรต่างประเทศ และหรือปนกับภาพ และหรือเครื่องหมายอื่น	100 บาท
3. ป้ายที่ไม่มีอักษรไทย ป้ายที่มีอักษรไทยอยู่ได้ หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ	200 บาท
หมายเหตุ อัตราภาษีป้ายขั้นต่ำที่ต้องเสียภาษี คือ 200 บาท	

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2544)

ป้ายที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี มีดังนี้

- 1) ป้ายที่แสดงไว้ ณ มหรสพและบริเวณของโรงมหรสพนั้นเพื่อการโฆษณา มหรสพ
- 2) ป้ายที่แสดงไว้ที่สินค้าหรือสิ่งที่ห่อหุ้มหรือบรรจุสินค้า
- 3) ป้ายที่แสดงไว้ในบริเวณงานจัดขึ้นเป็นครั้งคราว
- 4) ป้ายที่แสดงไว้ที่คน หรือสัตว์
- 5) ป้ายที่แสดงไว้ในอาคารที่ใช้ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่น หรือภายในอาคารที่เป็นรโหฐาน
- 6) ป้ายของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
- 7) ป้ายขององค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล
- 8) ป้ายของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- 9) ป้ายของโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- 10) ป้ายของผู้ประกอบการการเกษตรซึ่งค้าผลผลิตอันเกิดจากการเกษตรของตน

11) ป้ายของวัดหรือผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่ศาสนาหรือการกุศล
สาธารณะ

12) ป้ายของสมาคมหรือมูลนิธิ

13) ป้ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ภาพ 2 สรุปขั้นตอนการปฏิบัติภาษีป้าย

ที่มา: ส่วนนโยบายการคลังและพัฒนารายได้ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2544)

2. ลำดับขั้นตอนและคำแนะนำการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน

2.1 การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และพนักงานเก็บภาษี

2.1.1 เทศบาลตำบลตรวจสอบว่าได้มีประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และพนักงานเก็บภาษีที่ระบุชื่อ และตำแหน่งของผู้ได้รับแต่งตั้งไว้เป็นปัจจุบันหรือไป เนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานเก็บภาษี มีหน้าที่ตามกฎหมายหลายประการ จึงต้องระบุชื่อ และตำแหน่งของผู้เป็นพนักงานนั้นๆ อย่างถูกต้อง เพื่อมิให้เป็นข้อบกพร่องเมื่อต้องมีการดำเนินคดีตามกฎหมาย

2.1.2 แต่งตั้งปลัดเทศบาลตำบล เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ และแต่งตั้งผู้อำนวยการกองคลัง หรือหัวหน้ากองคลัง หรือหัวหน้าฝ่ายคลัง หรือหัวหน้าส่วนการคลังแล้วแต่กรณีเป็นพนักงานเก็บภาษี หากเทศบาลตำบลแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานเก็บภาษีให้รายงานเหตุผลให้กระทรวงมหาดไทยทราบด้วย

2.1.3 กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ และพนักงานเก็บภาษีที่แต่งตั้งไว้ นั้นไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นการชั่วคราว ให้แต่งตั้งพนักงานเทศบาลตำบลในตำแหน่งรองลงมา เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานเก็บภาษี ปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นครั้งคราว

2.2 การยื่นแบบพิมพ์เพื่อแจ้งรายการทรัพย์สิน (ภ.ร.ค.2)

2.2.1 ยื่นภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ให้ผู้รับประเมินยื่นแบบพิมพ์เพื่อแจ้งรายการทรัพย์สิน (ภ.ร.ค.2) ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่ ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่

2.2.2 ถ้าหากเกิดสาธารณภัย หรือเหตุพ้นวิสัยที่จะป้องกันได้ โดยทั่วไป ในปีที่ผ่านมา ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเลื่อนกำหนดเวลายื่นแบบ ภ.ร.ค.2 ออกไปได้ตามที่เห็นสมควร

2.2.3 เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ประชาชน และการปฏิบัติเกิดความรวดเร็ว เทศบาลตำบลควรส่งแบบรายการทรัพย์สินไว้ด้วย เพื่อมิให้เกิดความคับคั่ง

2.3 การรับและการตรวจแบบแจ้งรายการทรัพย์สิน (ภ.ร.ค.2)

2.3.1 ให้จัดเจ้าหน้าที่รับ และตรวจสอบแบบแจ้งรายการทรัพย์สินไว้ให้เพียงพอ และจะต้องอบรมซักซ้อมการปฏิบัติให้เข้าใจชัดเจนทุกชั้นตอน โดยเฉพาะเรื่องการมีมนุษย์สัมพันธ์ และความเข้าใจในการกรอกรายการในแบบพิมพ์

2.3.2 เจ้าหน้าที่ต้องลงทะเบียนรับแบบพิมพ์ (ภ.ร.ค.) ให้ถูกต้องและตรวจสอบเบื้องต้นว่า ผู้ลงนามเป็นผู้รับประเมิน เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริง โดยตรวจสอบจากทะเบียนทรัพย์สิน (ผ.ท.4) หรือเอกสารอื่น หากผู้ลงนามเป็นผู้รับประเมินไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินนั้น ก็จะต้องเป็นผู้ได้มอบอำนาจตามกฎหมาย โดยมีหลักฐานมาแสดงด้วย และให้เก็บหลักฐานการมอบอำนาจไว้

2.4 แนวทางการคำนวณค่ารายปี และการประเมินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

2.4.1 การกำหนดราคาเช่ามาตรฐานกลาง

ให้กำหนดราคาเช่ามาตรฐานกลางเฉลี่ยเป็นตารางเมตร โดยสำรวจจากที่ได้รับการให้เช่าจริงแบ่งตามประเภทและลักษณะของทรัพย์สินและทำเลที่ตั้งของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางประกอบการประเมินค่ารายปีของทรัพย์สิน

2.4.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการประเมินค่ารายปี และการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่

ให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการประเมินค่ารายปีของทรัพย์สิน ประกอบด้วย ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิให้มีหน้าที่พิจารณากลับกรอง ตรวจสอบ และเสนอข้อคิดเห็นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินค่ารายปีของทรัพย์สิน ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน และให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา คำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ประกอบด้วย ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิให้มีหน้าที่พิจารณากลับกรอง ตรวจสอบ และเสนอข้อคิดเห็นต่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่

2.4.3 การประเมินค่ารายปีของส่วนควบ

กรณีที่มีโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างติดตั้งส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไก เครื่องกระทำหรือเครื่องกำเนิดสินค้า เพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินพุทธศักราช 2475 ให้ประเมินค่ารายปีของส่วนควบดังกล่าวรวมกับค่ารายปีของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นด้วย และหากเป็นกรณีที่เจ้าของโรงเรือนติดตั้งส่วนควบนั้นให้ลดค่ารายปีที่รวมค่ารายปีของส่วนควบดังกล่าวแล้วลงเหลือหนึ่งในสาม

2.4.4 การประเมินค่ารายปีของทรัพย์สิน

สำหรับการประเมินค่ารายปีของทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินโดยคำนึงถึงค่ารายปีที่ล่วงมาแล้วเป็นหลัก และประเมินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2534 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินค่ารายปีของทรัพย์สิน โดยลำดับ ดังนี้

1) กรณีที่ทรัพย์สินให้เช่า และค่าเช่าเป็นจำนวนเงินอันสมควรให้ถือว่าค่าเช่าคือค่ารายปีตามนัยมาตรา 8 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

2) กรณีที่ทรัพย์สินให้เช่า และค่าเช่ามิใช่จำนวนเงินอันสมควร หรือเป็นกรณีที่หาค่าเช่าไม่ได้ เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินดำเนินกิจการเองหรือด้วยเหตุประการอื่น ให้ประเมินค่ารายปี โดยเทียบเคียงกับค่ารายปีของทรัพย์สินที่ให้เช่าที่มีลักษณะของทรัพย์สิน ขนาด พื้นที่ ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณะที่ทรัพย์สินนั้น ได้รับประโยชน์คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินค่ารายปีของทรัพย์สิน

3) กรณีที่ทรัพย์สินให้เช่า แต่ค่าเช่ามิใช่จำนวนเงินอันสมควร หรือเป็นกรณีที่หาค่าเช่าไม่ได้ เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินดำเนินกิจการเองหรือด้วยเหตุประการอื่น และไม่สามารถเทียบเคียงกับค่ารายปีของทรัพย์สินอื่นได้ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินค่ารายปีของทรัพย์สิน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจประเมินค่ารายปี จากมูลค่าของทรัพย์สิน โดยพิจารณาร่วมกับองค์ประกอบอื่น เช่น दरชนีราคาผู้บริโภคของทางราชการรวมถึงภาวะทางเศรษฐกิจด้วย โดยคำนึงถึงภาวะภาษีของราษฎรเป็นประการสำคัญ

และในการแจ้งการประเมินไปยังผู้รับประเมินรายใด ให้พนักงานเก็บภาษีแจ้งให้ผู้รับประเมินทราบด้วยว่าหากไม่พอใจการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ (ภ.ร.ค.9) ภายใน 15 วันนับแต่วันรับแจ้งการประเมิน มิฉะนั้นหมดสิทธิที่จะขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ และจำนวนเงินซึ่งประเมินไว้ นั้นเป็นจำนวนเด็ดขาด

2.5 การแจ้งรายการประเมิน (แบบ ภ.ร.ค.8)

2.5.1 การแจ้งรายการประเมินไปให้ผู้รับประเมินทราบ เป็นหน้าที่ของพนักงานเก็บภาษี โดยใช้แบบแจ้งการประเมิน (แบบ ภ.ร.ค.8) และจะต้องแจ้งให้ผู้รับประเมินทราบทุกราย แม้ว่าผู้รับประเมินจะชำระค่าภาษีตามที่ประเมินในเวลายื่นแบบพิมพ์ทันทีก็ตาม

2.5.2 การแจ้งประเมินตามข้อแรก ถ้าส่งให้ผู้รับประเมินด้วยตนเอง หรือโดยเจ้าหน้าที่นำส่ง จะต้องให้ผู้รับประเมินลงชื่อรับหรือทราบไว้เป็นหลักฐาน ถ้าส่งทางไปรษณีย์ให้ใช้แบบไปรษณีย์ตอบรับเป็นหลักฐาน

2.5.3 ถ้าผู้รับประเมินไม่ยอมรับแบบแจ้งการประเมิน หรือไม่มีผู้ตอบรับตามภูมิลำเนาของผู้รับประเมินที่ปรากฏในหลักฐาน ให้องค์การบริหารส่วนตำบลให้นิติกรไปดำเนินการเช่นเดียวกับวิธีการปิดหมายตามกฎหมายว่าด้วยวิพิจารณาความแพ่ง

2.5.4 หลักฐานการรับแจ้งการประเมิน (รวมทั้งหลักฐานการปิดหมาย) เป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงว่าผู้รับประเมินได้ทราบว่าตนเองจะต้องไปชำระค่าภาษีภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันได้รับแจ้งการประเมิน หรือจะต้องไปยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันได้รับแจ้งการประเมิน จึงเป็นหน้าที่ของพนักงานเก็บภาษีที่จะต้องตรวจสอบ และรักษาเอกสารดังกล่าวไว้ จนกว่าจะหมดความจำเป็น

2.6 การร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ และการร้องขอให้ยกเว้นขอให้ปลดภาษีหรือขอลดค่าภาษี (การอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการเทศบาลตำบล)

2.7 การพิจารณาของคณะผู้บริหารท้องถิ่น

2.7.1 ให้คณะผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลพิจารณาในลำดับแรกว่า คำร้องที่ผู้รับประเมินยื่นต่อศาล เทศบาลตำบลตามข้อ 6 นั้น ได้ยื่นภายใน 15 วัน นับแต่วันรับแจ้งการประเมินหรือไม่ หากยื่นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว จึงพิจารณาต่อไปได้ หากไม่ได้ยื่นภายในกำหนดเวลาให้คณะผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลมีหนังสือแจ้งไปยังผู้รับประเมินว่าหมดสิทธิที่จะให้พิจารณาการประเมินใหม่ตามความในมาตรา 27

1) ถ้าผู้รับประเมินได้ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลา คณะผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลพิจารณาแยกคำร้องนั้นเป็น 2 พวก คือ

2) คำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ ที่เห็นว่าการคำนวณค่ารายปีของพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ถูกต้องให้คณะผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลพิจารณา กำหนดค่ารายปีใหม่ โดยยึดหลักเกณฑ์การคำนวณค่ารายปีตามกฎหมาย

3) คำร้องให้พิจารณาคำขอให้ยกเว้น ขอให้ปลดภาษี หรือขอลดภาษี ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาแล้วแต่ผู้รับประเมินยังไม่พอใจ ให้คณะผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลพิจารณาว่าทรัพย์สินของผู้รับประเมินอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับยกเว้นได้รับการปลดภาษี หรือได้รับการลดค่าภาษี ตามความในมาตรา 9 ถึงมาตรา 13 แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือไม่ ถ้าอยู่ในหลักเกณฑ์ จึงพิจารณาว่าสมควรได้รับการยกเว้นหรือปลดภาษี หรือลดค่าภาษีเพียงใด

2.7.2 คำร้องให้พิจารณาคำขอให้ยกเว้น ขอให้ปลดภาษี หรือขอลดภาษี ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาแล้ว แต่ผู้รับประเมินยังไม่พอใจ ให้คณะผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลพิจารณาว่าทรัพย์สินของผู้รับประเมินอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับยกเว้น ได้รับการปลดภาษี หรือได้รับการลดค่าภาษี ตามความในมาตรา 9 ถึงมาตรา 13 แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือไม่ ถ้าอยู่ในหลักเกณฑ์ จึงพิจารณาว่าสมควรได้รับการยกเว้นหรือปลดภาษี หรือลดค่าภาษีเพียงใด

2.8 การดำเนินคดีอาญา และอายุความ

2.8.1 ผู้รับประเมินที่ไม่ยื่นแบบแจ้งรายการทรัพย์สินภายในกำหนดเวลาที่เทศบาลตำบล เป็นผู้มีความผิดตามมาตรา 20 และมีโทษตามมาตรา 46 เทศบาลตำบล ในฐานะผู้เสียหายต้องไปแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง ณ ที่ว่าการอำเภอที่เหตุเกิดเพื่อให้พนักงานสอบสวนเรียกตัวผู้กระทำความผิดมาสอบสวนดำเนินคดี

2.8.2 ผู้รับประกันที่จิตใจละเอียด ไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่แจ้งรายการรายละเอียดเมื่อเรียกร้อง ไม่นำพยานหลักฐานมาแสดง หรือไม่ตอบคำถามเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซักถาม ตามความในมาตรา 21 และมาตรา 22 เป็นความผิดและมีโทษตามมาตรา 47 ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อแรก

2.8.3 ผู้ใดยื่นข้อความเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จ แสดงพยานหลักฐานเท็จ เพื่อหลีกเลี่ยงหรือหาทางให้ผู้อื่นหลีกเลี่ยงการคำนวณค่ารายปี และผู้ใดโดยความเท็จ โดยเจตนาละเลยโดยข้อโกง โดยกลอุบาย โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการคำนวณค่ารายปี มีความผิดและต้องรับโทษตามมาตรา 48 ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อแรก

2.8.4 ความผิดตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ นี้ เป็นความผิดต่ออาญาแผ่นดิน และเป็นความผิดไม่อาจยอมความได้ เทศบาลตำบลต้องไปร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองภายในอายุความฟ้องร้องทุกราย โดยหัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่น (นายกเทศมนตรีตำบล) ในฐานะผู้แทนของผู้เสียหายไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนหรือจะมอบอำนาจให้ปลัดเทศบาลตำบลหรือนิติกร ไปดำเนินการแทนก็ได้

2.8.5 ความผิดตามมาตรา 20 , 21 และ 22 ซึ่งกำหนดโทษปรับไม่เกิน 200 บาท และ 500 บาท มีอายุความ 1 ปี

2.8.6 ความผิดดังระบุไว้ในมาตรา 48 ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ มีอายุความ 5 ปี

2.8.7 แม้ว่าจะไม่สามารถดำเนินคดีอาญากับผู้ละเมิด พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ดังกล่าวข้างต้นได้ เนื่องจากคดีขาดอายุความหรือด้วยเหตุใดก็ตาม เทศบาลตำบลสามารถดำเนินการคำนวณค่ารายปีและประเมินค่าภาษีต่อไปได้ เพราะการคำนวณค่ารายปีและการประเมินค่าภาษีไม่มีอายุความ

2.9 การคำนวณค่ารายปี กรณีเจ้าของทรัพย์สินไม่มาขึ้นแบบ ภ.ร.ด. 2

2.9.1 เมื่อครบกำหนดเวลาขึ้นแบบแจ้งรายการทรัพย์สิน ตามที่เทศบาลตำบลประกาศ และได้ส่งหนังสือเตือนให้มาขึ้นแบบแล้ว แต่เจ้าของทรัพย์สินไม่มาขึ้นแบบ ภ.ร.ด.2 นอกจากจะไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน ตามที่กล่าวในข้อ 8 แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งไปยังผู้เช่าหรือครองทรัพย์สินนั้น ตามความในมาตรา 19 วรรคสอง เพื่อให้ผู้เช่าหรือผู้ครองทรัพย์สินเป็นผู้แจ้งรายการทรัพย์สินแทน

2.9.2 การส่งหนังสือสอบถาม (แบบ ภ.ร.ด.2 ข.) ไปยังผู้เช่าหรือผู้ครองทรัพย์สิน เทศบาลตำบลควรมอบให้เจ้าหน้าที่นำส่งเอง เพื่อจะได้มีโอกาสชี้แจงรายละเอียดให้ผู้เช่าหรือผู้ครองทรัพย์สินนั้นทราบ

2.9.3 ผู้เช่าหรือผู้ครองทรัพย์สิน ต้องกรอกแบบแจ้งรายการในฐานะผู้เช่าหรือผู้ครองทรัพย์สินนั้น ลงในแบบพิมพ์ ภ.ร.ค.2 และ ภ.ร.ค.2 จ. กรณีแบบพิมพ์ขาดข้อความที่จำเป็นสำหรับการประเมินให้เทศบาลตำบลระบุข้อความที่ต้องการให้กรอกเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ได้

2.9.4 เมื่อได้รับแบบแจ้งรายการจากผู้เช่าหรือผู้ครองทรัพย์สินแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คำนวณค่ารายปี และประเมินค่าภาษีตามข้อ 4 แล้วแจ้งให้พนักงานเก็บภาษีดำเนินการต่อไป

2.9.5 ถ้าผู้เช่าหรือผู้ครองทรัพย์สินไม่ให้ความร่วมมือ ก็อาจมีความผิดและต้องรับโทษเช่นเดียวกับเจ้าของทรัพย์สิน

2.9.6 ถ้าทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ไม่มีผู้เช่าหรือผู้ครองในเวลาที่เขาหน้าทีของเทศบาลตำบลไปติดต่อ ให้ดำเนินการสืบหาผู้เป็นเจ้าของ ผู้เช่า หรือผู้ครองทรัพย์สินต่อไปจนกว่าจะได้พบ โดยให้บันทึกเรื่องราวไว้เป็นหลักฐานเสนอให้หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่น (นายกเทศมนตรีตำบล) ทราบทุกราย

2.10 การเก็บภาษี และการบังคับตามกฎหมาย

2.10.1 ผู้รับประเมินต้องนำเงินค่าภาษีมาชำระทั้งจำนวนภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับความประกอบการประเมิน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวถือว่าค้างชำระภาษี ห้ามผ่อนชำระภาษีหรือแบ่งชำระเป็นงวด

2.10.2 แม้ว่าผู้รับประเมินจะยื่นคำร้องต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบล เพื่อขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ หรือได้นำคดีขึ้นสู่ศาลยังคงต้องนำเงินค่าภาษีมาชำระตามที่กล่าวในข้อแรกเช่นกัน

2.10.3 การชำระภาษีเกินกำหนดเวลา จะต้องเสียเงินเพิ่มดังบัญญัติไว้ในมาตรา 43

2.10.4 หากผู้รับประเมิน ไม่สามารถชำระค่าภาษีทั้งจำนวนได้ในคราวเดียว เทศบาลตำบลอาจอนุโลมให้แบ่งชำระได้ไม่เกิน 3 ครั้งๆ ละ เท่าๆ กัน โดยวิธีรับฝากไว้เป็นเงินนอกงบประมาณก่อน เมื่อได้รับฝากครบแล้ว จึงถอนมาชำระค่าภาษีทั้งจำนวน ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ผู้ประเมินได้รับความประกอบการประเมิน

2.10.5 กรณีที่แบ่งชำระค่าภาษีค้างชำระ (เกินกว่า 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับความประกอบการประเมิน) อาจอนุโลมให้ถือปฏิบัติได้ตามข้อ 4 แต่จะต้องคำนวณเงินเพิ่มขณะชำระภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย และต้องไม่เกินเวลา 4 เดือนนับตั้งแต่วันที่ครบเวลา 30 วัน

2.10.6 ถ้าผู้ค้างชำระภาษีไม่นำเงินภาษีและเงินเพิ่มมาชำระภายใน 4 เดือน นับตั้งแต่วันที่ครบ 30 วัน ตามข้อ 4 แรกแล้ว ให้พนักงานเก็บภาษีรายงานตามลำดับให้หัวหน้า

ผู้บริหารท้องถิ่น เทศบาลตำบลทราบเพื่อสั่งให้ดำเนินการยึดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษี มาขายทอดตลาดเอาเงินมาชำระค่าภาษี ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายโดยไม่ต้องขอให้ศาลสั่ง

2.10.7 การยึด อายัดทรัพย์สิน ให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ใน กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ปฏิบัติโดยเร็วเพื่อมิให้เจ้าของทรัพย์สินจำหน่ายโอน หรือยกย้ายซ่อนเร้นทรัพย์สินนั้นเสียก่อน

2.11 การบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน

2.11.1 ปลัดเทศบาลตำบลควรเรียกประชุมเจ้าหน้าที่กองคลัง/กองคลัง นิติกร และเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ร่วมกันวางแผนและกำหนดการการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและ ที่ดินให้เสร็จสิ้นภายในเดือนธันวาคม เพื่อให้เริ่มลงมือปฏิบัติงานได้ตั้งแต่เดือนมกราคม เป็นต้นไป

2.11.2 การประชาสัมพันธ์ เป็นหัวใจสำคัญที่จะสร้างความเข้าใจ ให้แก่ประชาชน เทศบาลตำบลควรใช้การประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิด ความร่วมมือจากประชาชนให้ได้มากที่สุด

2.11.3 แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เป็นข้อมูลสำคัญที่จะช่วยให้ การจัดเก็บภาษีได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย เทศบาลตำบลจึงต้องตรวจสอบปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เสมอ การนำเอาข้อมูลมาใช้ประโยชน์ เป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบข้อบกพร่องของแผนที่ภาษีและ ทะเบียนทรัพย์สิน

2.11.4 เทศบาลตำบลต้องจัดการอบรมเจ้าหน้าที่ทุกคน เพื่อทบทวน ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินอย่างสม่ำเสมอ

2.11.5 ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ นับตั้งแต่หัวหน้าผู้บริหารเทศบาล ตำบลต้องเอาใจใส่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ เพื่อให้ทราบ ความก้าวหน้าหรืออุปสรรคข้อขัดข้อง ซึ่งจะช่วยให้สามารถจัดการแก้ไขได้ทันเหตุการณ์

3. ลำดับขั้นตอนการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

3.1 การเตรียมการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

3.1.1 การคิราคารานกลางที่ดิน

เป็นกระบวนการสำคัญเบื้องต้นในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เพราะเป็นวิธีการกำหนดมูลค่ากลางของที่ดิน เพื่อเป็นฐานในการคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ ท้องถิ่น ใดจะมีอัตราสูงหรือต่ำก็ขึ้นอยู่กับราคาปานกลางของที่ดินเป็นตัวประกอบสำคัญ ดังนั้น กฎหมายจึง ได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษ กล่าวคือ กำหนดหลักเกณฑ์ไว้แน่นอนในการคิราคารานกลาง โดยอยู่ใน การพิจารณาของคณะกรรมการ อันประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งกระทำกัน 4 ปี ต่อ ครั้ง และให้เป็นราคารานกลางตลอดเวลา 4 ปี เว้นแต่จะมีเหตุผลอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

3.1.2 การสำรวจที่ดินเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่

การสำรวจที่ดินเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่ที่มีความหมายเพื่อให้ทราบว่ามีที่ดินรายใด แปลงใดอยู่ในข่ายต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ รวมทั้งการสำรวจรายการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินแปลงนั้น เช่น ลักษณะการทำประโยชน์ที่ตั้งของที่ดิน เป็นต้น โดยสำรวจตามรายการในแบบ ภ.บ.ท.5 เพื่อจะได้ยื่นแบบสำรวจต่อเจ้าพนักงานประเมิน ทำการคำนวณเนื้อที่และค่าภาษีบำรุงท้องที่ต่อไป

3.1.3 การประกาศให้เจ้าของที่ดินยื่นแบบแสดงรายการที่ดินเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่

ตามความในมาตรา 24 มาตรา 29 และมาตรา 30 แห่ง พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ได้กำหนดให้ เจ้าของที่ดินซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่หรือพนักงานสำรวจ ยื่น ณ สำนักงานเทศบาลตำบลที่ ที่ดินแปลงนี้ตั้งอยู่ในเขตหรือยื่น ณ สถานที่อื่นที่นายกเทศมนตรีตำบลกำหนด ทั้งนี้ให้ยื่นภายในเดือนมกราคม ของปีแรกที่มีการตราค่าปานกลางที่ดินแบบแสดงรายการที่ดินที่ได้ยื่นไว้ให้ใช้ได้ทุกปีในรอบระยะเวลา 4 ปี

3.1.4 การประเมินภาษีบำรุงท้องที่

การประเมินภาษีบำรุงท้องที่ คือการที่เจ้าพนักงานประเมิน ดำเนินการคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ของที่ดินแต่ละแปลงว่าจะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ปีละเท่าใด โดยอาศัยข้อมูลจากแบบแสดงรายการที่ (ภ.บ.ท.5) ที่เจ้าของที่ดินหรือเจ้าพนักงานสำรวจยื่นต่อเจ้าพนักงานประเมินเป็นเกณฑ์คำนวณ

3.2 การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

3.2.1 การแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการประเมินและคำนวณค่าภาษีบำรุงท้องที่เรียบร้อยแล้ว จะแจ้งการประเมินให้เจ้าของ โรงเรือนหรือเรียกว่า “ผู้รับประเมิน” ทราบ โดยปกติการประเมินนั้นจะประเมินสำหรับปีแรกของการตราค่าปานกลางของที่ดิน แล้วให้ใช้เป็น การประเมินภาษีบำรุงท้องที่สำหรับในปีต่อไปจนครบรอบระยะเวลาสี่ปี และจะต้องแจ้งการประเมินให้ผู้รับประเมินทราบในเดือนมีนาคมของปีแรกหลังจากการตราค่าปานกลางที่ดิน

3.2.2 การชำระภาษีบำรุงท้องที่

การชำระภาษีบำรุงท้องที่ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องนำเงินมาชำระต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ว่าการเขตต่างๆ ของเทศบาลตำบลภายในเดือนเมษายนของทุกปี แต่หากได้รับการแจ้งการประเมินหลังเดือนมีนาคม ก็ให้ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีนำเงินมาชำระภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับการประเมิน

3.2.3 การขอรับภาษีบำรุงท้องที่คืน

ตามมาตรา 44 พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 กำหนดให้ผู้ซึ่งเสียภาษีบำรุงท้องที่ โดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย หรือกรณีซึ่งเสียภาษีเกินกว่าที่ควรต้องเสีย ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินคืน

3.2.4 การเร่งรัดจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่ค้างชำระ

เมื่อสิ้นกำหนดระยะเวลาชำระภาษีบำรุงท้องที่แล้ว ถ้าปรากฏว่ายังมีผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่รายใด ยังมีได้ชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้เสร็จนั้นก็เป็นที่ของเจ้าหน้าที่ในการติดตามเร่งรัดภาษีค้างชำระดังกล่าว

3.2.5 การอุทธรณ์ภาษีบำรุงท้องที่

เมื่อเจ้าของที่ดินผู้ใดได้รับแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่แล้ว เห็นว่าการประเมินดังกล่าว ไม่ถูกต้องก็มีสิทธิอุทธรณ์ได้ (ส่วนนโยบายการคลังและพัฒนารายได้ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น: 2544)

การวัดประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลป่าไผ่

การจัดเก็บรายได้ประจำปีงบประมาณของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ที่ผ่านมาไม่เป็นไปตามประมาณการที่ตั้งไว้ เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ประชาชนในเขตรับผิดชอบของเทศบาลบางพื้นที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านภาษีหรือไม่สนใจที่จะเสียภาษี เป็นต้น สำหรับแนวคิดการวัดประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ใช้เครื่องมือวัดจากตัวชี้วัดที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ดังนี้

หมวด 4 การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ เทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้ทำการวัดระดับความสำเร็จของอัตราการจัดเก็บรายได้จากเงินรายรับของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ว่ามีการจัดเก็บรายได้เป็นอัตราร้อยละเท่าใดของเป้าหมายที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัติประจำปี ตามแบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ เพื่อกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (โบนัส) ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานราชการ

เพื่อกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

ของ อปท.....อำเภอ / กิ่งอำเภอ.....จังหวัด.....

ตาราง 6 เกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานราชการ

เกณฑ์การประเมิน ตัวชี้วัด	คะแนน		วิธีการประเมิน
	คะแนนเต็ม	ที่ได้	
1. การบริหารงบประมาณ	8		
1.1 การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	2		ตรวจสอบว่า อปท. ได้จัดทำ แผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จและงบประมาณของ งานหรือโครงการและประกาศให้ประชาชน ทราบ
☐ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ฯ	1		
กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จและงบประมาณของ งานหรือโครงการและประกาศให้ประชาชน ทราบ	0		
☐ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ฯ	1		ตรวจสอบว่า อปท. มีการ จัดเก็บรายได้เป็นอัตราร้อยละ เท่าใดของเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามข้อบัญญัติ
กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จและงบประมาณ ของงานหรือโครงการแต่ไม่มีการประกาศ ให้ประชาชนทราบ	0		
☐ ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ	0		
1.2 ระดับความสำเร็จของการจัดเก็บรายได้			
☐ มีการจัดเก็บรายได้มากกว่าร้อยละ 70	3		ตรวจสอบว่า อปท. มีการ จัดเก็บรายได้เป็นอัตราร้อยละ เท่าใดของเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามข้อบัญญัติ
☐ มีการจัดเก็บรายได้มากกว่าร้อยละ 60 - 70	2		
☐ มีการจัดเก็บรายได้มากกว่าร้อยละ 50 - 60	1		
☐ มีการจัดเก็บรายได้ต่ำกว่าร้อยละ 50	0		
1.3 ระดับความสำเร็จของอัตราการเบิก จ่ายเงินตามงบประมาณรายจ่ายประจำปี			ตรวจสอบว่า อปท. มีการ เบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายเป็น อัตราเท่าใดของงบประมาณ รายจ่ายที่ตั้งไว้ตามข้อบัญญัติ
2553	3		
☐ มีการเบิกจ่ายเงินมากกว่าร้อยละ 70	2		
☐ มีการเบิกจ่ายเงินมากกว่าร้อยละ 60 - 70	1		
☐ มีการเบิกจ่ายเงินร้อยละ 50 - 60	1		
☐ มีการเบิกจ่ายเงินต่ำกว่าร้อยละ 50	0		

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2552)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประภัสสร กฤติยาภิชาติกุล (2541) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้จริงสูงขึ้นทุกปี และเมื่อพิจารณาสัดส่วนของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้เทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) หรือ VAT/GPP ปรากฏว่าเพิ่มขึ้นทุกปีจากร้อยละ 2.07 ในปี 2536 เป็นร้อยละ 2.14 และ 2.34 ในปี 2537 และ 2538 ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามสัดส่วนดังกล่าวยังคงต่ำกว่าร้อยละ 5.95 ซึ่งเป็นระดับที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดนอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่าโดยเฉลี่ยในปี พ.ศ.2535 ถึง 2539 จังหวัดเชียงใหม่จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้เพียงร้อยละ 35.51 ของประสิทธิภาพสูงสุด

พจนานัด วิชา (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่ง มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้สูง ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการชำระภาษีให้กับ อบต. ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีของ อบต. คือปัจจัยด้านอาชีพของผู้เสียภาษี แต่ปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และความพึงพอใจในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีไม่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีของ อบต. ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายได้ของ อบต. ในระดับต่ำและพบว่าระดับความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำนึกในหน้าที่เสียภาษี ประชาชนมีความสำนึกในหน้าที่เสียภาษีในระดับดีมาก และปัจจัยด้านอาชีพ รายได้ต่อเดือน และความพึงพอใจในการเสียภาษีไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของ อบต.

ณรงค์ฤทธิ์ ประสิทธิธาดา (2545) การศึกษาความรู้และทัศนคติต่อการชำระภาษีของประชาชนในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านค่าย อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับชำระภาษีของผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่าย ส่วนใหญ่มีความรู้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 61.80 สำหรับความคิดเห็นของผู้เสียภาษีต่อการชำระภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยปานกลาง โดยในเรื่องประชาชนผู้เสียภาษีเห็นว่าเป็นหน้าที่ของประชาชน เห็นด้วยมาก รองลงมาในเรื่องมีความสมัครใจในการชำระภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่าย ในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดมาน้อยเพียงใด เห็นด้วยปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบทัศนคติ และความรู้ของผู้เสียภาษีต่อการชำระภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่าย พบว่า ปัจจัยเพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพและรายได้ มีผลต่อความรู้ของผู้เสียภาษีต่อการชำระภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่าย

และการศึกษาและอาชีพ มีผลต่อทัศนคติของผู้เสียภาษีต่อการชำระภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่าย

วชิรา หล้าประมูต (2546) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรเปรียบเทียบกับประมาณการ จัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการในปีงบประมาณ 2540-2543 และสามารถจัดเก็บภาษีได้สูงกว่าประมาณการในปีงบประมาณและมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) ระหว่างปีงบประมาณ 2540-2542 สามารถจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 2.88 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ในขณะที่ประมาณการจัดเก็บมีสัดส่วนเฉลี่ยที่อัตราร้อยละ 3.03 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด พิจารณาสัดส่วนผลการจัดเก็บเปรียบเทียบกับประมาณการและมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ระหว่างปีงบประมาณ 2540-2545 สามารถจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 0.04 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในขณะที่ประมาณการจัดเก็บมีสัดส่วนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 0.05

สรญา ข้อเพชร (2547) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า การบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินนั้นถือได้ว่าเป็นภาษีตัวหนึ่งที่ท้องถิ่นทำการจัดเก็บอยู่ในข่ายที่มีประสิทธิภาพ ดัชนีวัดประสิทธิภาพการบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินเทศบาลในแต่ละภาคอยู่ในเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งมีความใกล้เคียงกันดังนี้ คือ ภาคกลางมีดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพเท่ากับ 6.31 ภาคเหนือมีดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพเท่ากับ 6.31 ภาคตะวันออกมีดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพเท่ากับ 6.57 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพเท่ากับ 2.59 ภาคตะวันตกมีดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพเท่ากับ 4.61 ภาคใต้มีดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพเท่ากับ 3.06 ในการบริหารการจัดเก็บภาษีประเภทนี้แม้พบว่าเทศบาลดังกล่าวอยู่ในข่ายที่มีประสิทธิภาพก็ตาม แต่ท้องถิ่นจำเป็นต้องส่งเสริมสร้างให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถมีรายได้มาจัดการบริหารภายในท้องถิ่นได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น

วารุณี สุภกุล (2548) ได้ศึกษาเรื่อง “การกระจายอำนาจทางการคลังกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ทางด้านรายได้และค่าใช้จ่าย: กรณีศึกษา อบต.ห้วยกะปิ” ผลการศึกษาพบว่า การกระจายอำนาจทางการคลังของอบต.ห้วยกะปิ ยังไม่มีความเป็นอิสระ เนื่องจากไม่สามารถจัดหารายได้ให้เพียงพอในการใช้จ่าย ต้องพึ่งเงินอุดหนุนจากรัฐบาลตลอดมา ปัญหาที่ทำให้การกระจายอำนาจทางการคลังด้านรายได้ไม่เป็นอิสระ มีดังนี้ คือ 1) กฎหมายที่ให้อำนาจในการจัดเก็บภาษีไม่เอื้อต่อการจัดหารายได้ 2) ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษียังไม่ดีเท่าที่ควร 3) ภารกิจที่ อบต.ห้วยกะปิ ต้องรับผิดชอบมีมากเกินไปกว่ารายได้ที่จัดหาได้เอง 4) การมีส่วนร่วม

ของประชาชนทางด้านรายได้และค่าใช้จ่ายจากงานวิจัยของ วารุณี สุภกุล พบว่า ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในการวิจัย คือประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษียังไม่ดีเท่าที่ควร จึงนำเอาข้อค้นพบนี้มาประกอบการทำวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ต้องการศึกษาถึงประสิทธิภาพหลังจากที่มีการนำระบบแผนที่ภาษีเข้ามาช่วยในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลนครเชียงใหม่

วิยะดา ม่วงสกุล (2548) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการนำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บภาษีของบุคลากรฝ่ายรายได้ สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรมีความพึงพอใจในการนำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บภาษีโดยรวมและรายได้ปานกลาง 2) บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการนำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บภาษี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Hardware) บุคลากรมีความพึงพอใจในการนำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 3) บุคลากรที่มีอายุและระดับการศึกษาสูงสุดต่างกัน มีความพึงพอใจในการนำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บภาษี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) บุคลากรที่มีตำแหน่งงานปัจจุบันต่างกัน มีความพึงพอใจในการนำระบบ แผนที่ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บภาษี โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Hardware) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 5) บุคลากรที่มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความพึงพอใจในการนำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บภาษี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ด้านโปรแกรม (Software) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กานต์ ชัยเลิศ (2550) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ระบบแผนที่ภาษีเพื่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระบบแผนที่ภาษี มีการเปลี่ยนแปลงและยอมรับต่อวัฒนธรรมใหม่ที่เกิดขึ้น ซึ่งก็คือการยอมรับต่อการนำเอาระบบแผนที่ภาษีเข้ามาเป็นเครื่องมือร่วมในการปฏิบัติงานเนื่องจากสามารถแสดงให้เห็น ได้ว่าเกิดความสะดวก รวดเร็วในการค้นหาข้อมูล และยังสามารถแสดงรายงานต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหาร ทำให้เกิดความคล่องตัวสูงในการปฏิบัติงาน ปัจจัยสนับสนุนและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถที่จะทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง แม่นยำ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร จะเห็นได้ว่าผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานเดียวกัน การได้รับการฝึกงานก่อนเข้าทำงาน จำนวนของบุคลากร ความสมบูรณ์ของระบบและอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลสนับสนุนและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน ผลของการศึกษาโดยรวมจากข้อมูลทั่วไปของระบบแผนที่ภาษี

พัฒนาการของระบบแผนที่ภาษี ตลอดจนถึงปัจจัยที่มีผลสนับสนุนส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน พบว่า ระบบแผนที่ภาษีสามารถช่วยให้การทำงานดีขึ้น โดยรวมแต่ยังอาจจะต้องมีการปรับปรุง เช่น ในด้านของอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานควรมีให้เพียงพอต่อจำนวนเจ้าหน้าที่ และปรับปรุงระบบให้มีความสมบูรณ์อย่างเต็มที่ และในส่วนของผู้ปฏิบัติงานควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้และฝึกทักษะความชำนาญเพื่อที่จะช่วยให้เกิดพัฒนาการที่ดีขึ้น และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

วันทนีย์ อินทร์ศรี (2550) ได้ศึกษาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) อบต.ที่เป็นกรณีศึกษาทุก อบต. มีการริเริ่มในการจัดทำนโยบายเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ไม่แตกต่างกันมากนัก 2) อบต. ที่มีลักษณะเป็นเมืองมีการจัดเก็บรายได้จากฐานรายได้ที่เป็นตัวเงินมากกว่า อบต. ในเขตชนบท ส่วนการจัดเก็บรายได้จากฐานรายได้ที่ไม่ใช่ตัวเงินพบว่า อบต. ในเขตชนบทมีการจัดเก็บรายได้จากฐานรายได้ที่ไม่ใช่ตัวเงินมากกว่า อบต. ในเขตเมือง และ(3) อบต. ส่วนใหญ่ยังขาดผู้ปฏิบัติงานที่ทำหน้าที่ด้านการจัดเก็บรายได้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระดับการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น

ธรรมรัตน์ กิตติวิบูลย์ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาร โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพในระดับดี ความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึก ความร่วมมือ ความดีในการชำระภาษีของประชาชน ที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทของ อบต. ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการชำระภาษี อยู่ในระดับปานกลางสำหรับปัญหาและอุปสรรค พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาร ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีพอ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทของ อบต. และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการชำระภาษีของประชาชนถือเป็นสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาร

สรุปกรอบแนวคิดในการทำวิจัย

สำหรับการศึกษานี้ ผู้วิจัยรวบรวมประเด็นของการศึกษาที่สนใจจากแนวคิดต่างๆ และผลการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่เหมาะสมในการนำมาใช้ประกอบในกระบวนการสร้างกรอบแนวคิด และกระบวนการสร้างแบบสอบถามตามประเด็นต่างๆ

ที่คาดว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาของ ธรรมรัตน์ กิตติวิบูลย์ (2550) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการชำระภาษีของประชาชน

แนวคิดการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร ได้กำหนดให้พนักงานจัดเก็บภาษีต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและให้บริการแก่ผู้เสียภาษีเป็นอย่างดี นอกจากนี้ต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้มากขึ้น

แนวปฏิบัติในการบริหารการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน กำหนดให้เทศบาลตำบลต้องจัดการอบรมเจ้าหน้าที่ทุกคน เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดินอย่างสม่ำเสมอ

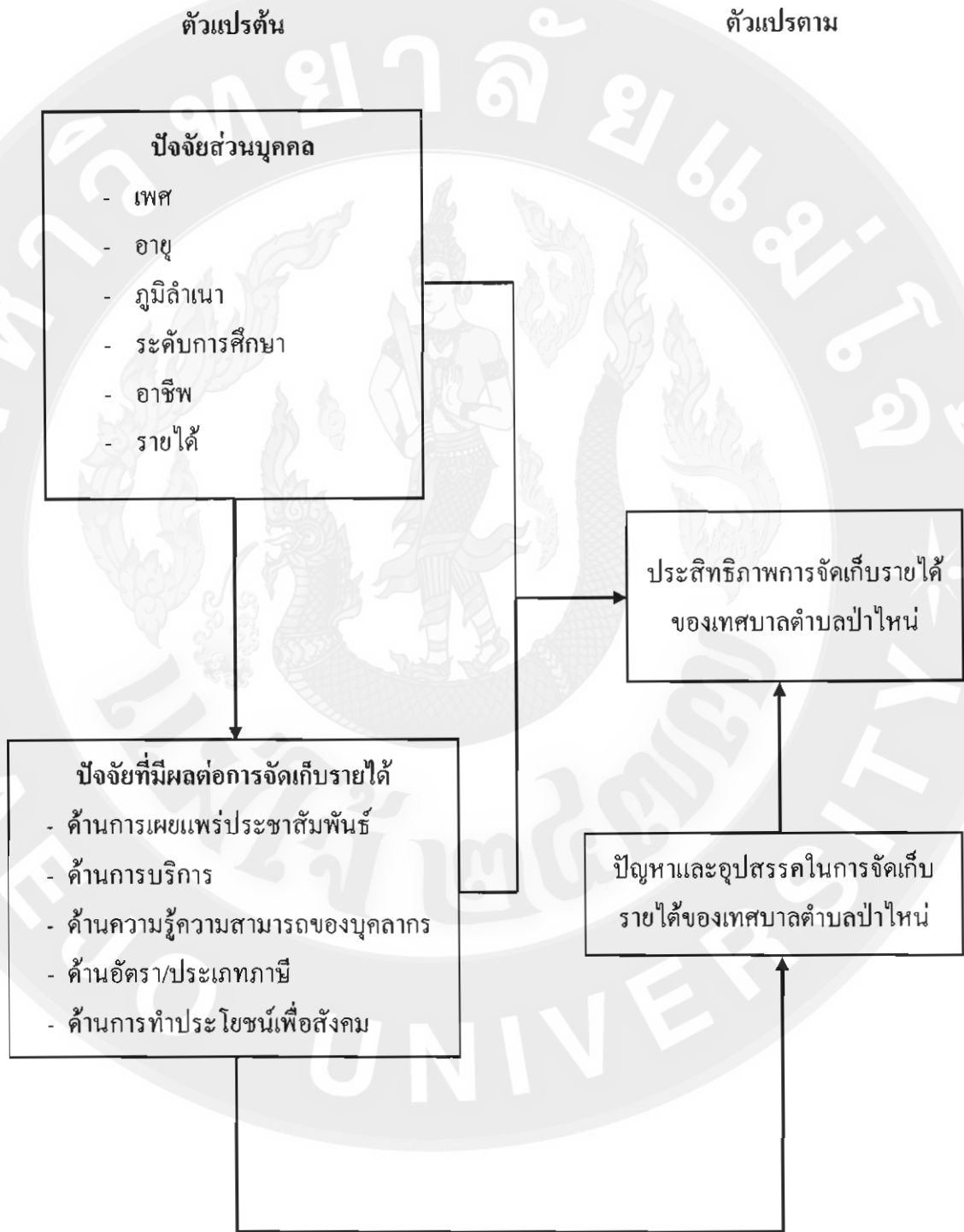
แนวคิดการจัดเก็บรายได้ส่วนท้องถิ่น กำหนดโครงสร้างรายได้ที่ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บเองและแนวปฏิบัติในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้กำหนดขั้นตอนและอัตราการจัดเก็บภาษีป้าย ภาษี โรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่

แนวคิดประสิทธิภาพของ ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2538: 2) กล่าวถึง ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพ เกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทันทเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและบริการเป็นที่พอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ จากสรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นนี้สามารถนำมาสร้างเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 7 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในงานวิจัย

ลำดับ	ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
1	ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	ธรรมรัตน์ กิตติวิบูลย์ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2	ด้านการบริการ	แนวคิดการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร และทฤษฎีการประเมินผล เรื่องการประเมินวัดความสำเร็จแบบสมดุล
3	ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร	แนวคิดการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น การบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน เจ้าหน้าที่ทุกคน ต้องได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ต้องอยู่สม่ำเสมอเป็นประจำ
4	ด้านอัตรา/ประเภทภาษี	แนวปฏิบัติในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ลำดับขั้นตอนการจัดเก็บภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องถิ่น
5	ด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม	ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์ (2538: 2) ชี้ให้เห็นว่า ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพ เกิดประโยชน์ต่อสังคม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 3 กรอบแนวความคิด

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้

1. ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้
2. อาชีพมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้
3. รายได้มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

การวิจัยประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ประชากรผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จำนวน 756 คน และทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ ด้วยสูตรของ Yamane 1967 (สุวิมล ศิริกาพันธ์, 2551: 174) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
N = จำนวนประชากร
e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

คำนวณตามสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{756}{1 + [756 \times (0.05)^2]}$$

$$n = \frac{756}{2.89}$$

$$n = 261.59$$

การวิจัยครั้งนี้ ขอมให้มีความคลาดเคลื่อนในการสุ่มร้อยละ 5 ผลการคำนวณปรากฏต้องใช้จำนวนตัวอย่าง ในการวิจัยอย่างน้อย 261.59 ราย จึงทำการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (Accidental Random Sampling) จากประชากรเป้าหมายได้จำนวนทั้งสิ้น 262 ราย โดยใช้การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

2. บุคลากรของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จำนวน 10 คน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีโดยตรง ดังนี้

2.1 กองคลัง จำนวน 5 คน 1) นักวิชาการเงินและบัญชี ทำหน้าที่รักษาราชการแทนหัวหน้ากองคลัง มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี คือ มีอำนาจเซ็นชื่อเป็นผู้รับเงินในใบเสร็จรับเงิน และตรวจสอบการรับเงินในแต่ละวัน 2) เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี คือ มีอำนาจเซ็นชื่อเป็นผู้รับเงินในใบเสร็จรับเงิน 3) เจ้าพนักงานพัสดุ มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี คือ มีอำนาจเซ็นชื่อเป็นผู้รับเงิน ปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นครั้งคราวในใบเสร็จรับเงิน 4) เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี คือ พนักงานเก็บภาษี ปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นครั้งคราว และ 5) ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี คือ เป็นพนักงานเก็บภาษี รับและการตรวจแบบแจ้งรายการทรัพย์สิน คำนวณค่ารายปี และประเมินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นต้น

2.2 กองช่าง จำนวน 3 คน 1) หัวหน้ากองช่าง 2) นายช่างโยธา และ 3) ผู้ช่วยช่างโยธา โดยทั้งหมดมีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี คือ ออกไปรังวัดพื้นที่อาคาร โรงเรือนของประชาชนที่เปิดกิจการร้านค้า เพื่อนำมาคำนวณค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน

2.3 สำนักปลัด จำนวน 2 คน 1) ปลัดเทศบาลตำบล มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี คือ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินภาษี และ 2) หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่

เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี คือ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินภาษี ปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นครั้งคราว โดยทำการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 44) และใช้การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้สร้างเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่มีความสอดคล้องกับตัวแปร ตามกรอบแนวความคิด โดยผลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์นี้ สามารถนำมาตอบคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัยประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น จำแนกตามลักษณะที่มาของข้อมูลได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยได้จากการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ที่ผู้ทำวิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาการทำปัญหาพิเศษและทดสอบค่าความเชื่อถือของแบบสอบถามแล้ว จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1.1 แบบสอบถามฉบับแรก เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เป็นแบบแสดงข้อเสนอแนะ

1.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงคุณลักษณะ ใช้สำหรับบุคลากรของเทศบาลตำบลป่าไผ่ แบบสอบถามฉบับนี้ ถูกแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ I แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นการบรรยายคำตอบของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติม ได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสารและสิ่งตีพิมพ์ด้านภาษีที่เกี่ยวข้อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย งบประมาณการ เอกสารอ้างอิง งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ร่างแบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และแนวทางตามที่ได้ศึกษาจากทฤษฎี แนวคิดเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้อง และความตรง (Validity) ตามเนื้อหา
3. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษและผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้อง ความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ตามเนื้อหา
4. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ โดยนำไปทดลองใช้ (Try-out) จำนวน 30 ชุด กับประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้แก่เทศบาลตำบลบ้านโป่ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ

วิธีการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการประมวลผล การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประมวลผลเพื่อคำนวณค่าทางสถิติ จากคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของการกรอกแบบสอบถามทุกฉบับ
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดมาลงรหัสในแบบบันทึกข้อมูลและคอมพิวเตอร์
3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. ประมวลผลข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป เพื่ออธิบายสถานภาพของประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนที่ 1 โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายเป็นรายข้อ รายด้าน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ กำหนด ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการในการจัดเก็บภาษี ตามความคิดเห็นของประชาชน เป็นประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่น และมีคะแนนตามความคิดเห็น ดังนี้

มากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	5
มาก	คะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	คะแนนเท่ากับ	3
น้อย	คะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	คะแนนเท่ากับ	1

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	การมีประสิทธิภาพมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	การมีประสิทธิภาพมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	การมีประสิทธิภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	การมีประสิทธิภาพน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	การมีประสิทธิภาพน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การทดสอบเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ระหว่างเพศ ใช้การทดสอบด้วย t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ระหว่างอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) แบบค่า Chi - Square กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ จัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 262 ชุด เก็บคืนมาได้จำนวน 257 ชุด และแบบสัมภาษณ์จำนวน 10 ชุด การนำเสนอการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมเอาผลการวิจัยและวิจารณ์เป็นส่วนเดียวกัน โดยการนำเสนอในรูปของตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายและความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปราย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 8 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ชาย	153	59.5
2. หญิง	104	40.5
รวม	257	100

จากตาราง 8 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5

ตาราง 9 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. 20 -30 ปี	15	5.8
2. 31 – 40 ปี	56	21.8
3. 41 – 50 ปี	109	42.4
4. 51 – 60 ปี	51	19.8
5. 60 ปีขึ้นไป	26	10.1
รวม	257	100

จากตาราง 9 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8

ตาราง 10 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ประถมศึกษา	181	70.4
2. มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า	57	22.2
3. อนุปริญญา หรือ ปวส.	6	2.3
4. ปริญญาตรี	13	5.1
5. สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
รวม	257	100

จากตาราง 10 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2

ตาราง 11 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. โสด	25	9.7
2. สมรส	217	84.4
3. หย่าร้าง	6	2.3
4. หม้าย	8	3.1
5. แยกกันอยู่	1	0.4
รวม	257	100

จากตาราง 11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 84.4 รองลงมามีสถานภาพโสด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

ตาราง 12 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เกษตรกร	170	66.1
2. รับจ้าง	49	19.1
3. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	28	10.9
4. รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	1	0.4
5. ข้าราชการ	3	1.2
6. อื่น ๆ ไปรกระบุ	6	2.3
รวม	257	100

จากตาราง 12 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 66.1 รองลงมามีอาชีพรับจ้าง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1

ตาราง 13 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามรายได้ของครอบครัว ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	148	57.6
2. 5,001 – 10,000 บาท	64	24.9
3. 10,001 – 15,000 บาท	36	14.0
4. 15,001 – 20,000 บาท	8	3.1
5. ตั้งแต่ 20,001 ขึ้นไป	1	0.4
รวม	257	100

จากตาราง 13 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าใหม่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 รองลงมามีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนประมาณ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9

ตาราง 14 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามประเภทการเสี่ยภาษี

ประเภทภาษี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ภาษีบำรุงท้องที่	180	70.0
2. ภาษี	8	3.1
3. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	69	26.8
รวม	257	100

จากตาราง 14 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าใหม่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เสี่ยภาษีประเภทภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาเสี่ยภาษีประเภทภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8

ตาราง 15 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ตำบลป่าไผ่	215	83.7
2. ตำบลสันทราย	24	9.3
3. ตำบลบ้านโป่ง	11	4.3
4. ตำบลเวียง	4	1.6
5. อื่น ๆ โปรดระบุ	3	1.2
รวม	257	100

จากตาราง 15 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ตำบลป่าไผ่ จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 83.7 รองลงมามีภูมิลำเนาอยู่ตำบลสันทราย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง
ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
ในด้านการประชาสัมพันธ์

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
ด้านการประชาสัมพันธ์			
1. การจัดทำป้ายแสดงขั้นตอนวิธีการเสียภาษีแต่ละประเภทอย่างชัดเจน	3.44	0.81	ปานกลาง
2. การจัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนให้มีการเสียภาษีตามกำหนดเวลา	3.26	0.82	ปานกลาง
3. การประชาสัมพันธ์ผ่านทางคลื่นวิทยุชุมชนต่างๆ	2.70	1.12	ปานกลาง
4. การจัดทำแผ่นพับ ใบปลิว ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการชำระภาษี	2.98	0.94	ปานกลาง
5. การส่งจดหมายให้เจ้าของทรัพย์สินทราบว่าจะต้องมาชำระภาษีในวันเวลาที่กฎหมายกำหนด	3.41	0.89	ปานกลาง
รวม	3.16	0.89	ปานกลาง

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพด้านการประชาสัมพันธ์ การจัดทำป้ายแสดงขั้นตอนวิธีการเสียภาษีแต่ละประเภทอย่างชัดเจน การจัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนให้มีการเสียภาษีตามกำหนดเวลา การประชาสัมพันธ์ผ่านทางคลื่นวิทยุชุมชนต่างๆ การจัดทำแผ่นพับ ใบปลิว ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการชำระภาษี และการส่งจดหมายให้เจ้าของทรัพย์สินทราบว่าจะต้องมาชำระภาษีในวันเวลาที่กฎหมายกำหนด ในระดับปานกลางทุกประเด็น แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 หรือมีประสิทธิภาพระดับปานกลาง

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง
ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่
ในด้านการบริการ

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
ด้านการบริการ			
1. บุคลากรให้การต้อนรับด้วยอัธยาศัยที่ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส	3.75	0.70	มาก
2. การชำระภาษีที่เทศบาลง่าย และสะดวกรวดเร็ว	3.73	0.73	มาก
3. การบริการของบุคลากรที่ออกไปรับชำระภาษีนอก สถานที่	3.22	0.94	ปานกลาง
4. การจัดเตรียมเอกสาร เช่น แบบพิมพ์ ใบเสร็จรับเงิน แบบคำร้องต่างๆ ไว้พร้อมสำหรับชำระภาษี	3.61	0.69	มาก
5. การจัดเก็บภาษีเป็นไปตามขั้นตอน กระบวนการรับชำระ ภาษี	3.68	0.72	มาก
รวม	3.60	0.75	มาก

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพ
ด้านการบริการ บุคลากรให้การต้อนรับด้วยอัธยาศัยที่ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส การชำระภาษีที่เทศบาลง่าย
และสะดวกรวดเร็ว การจัดเตรียมเอกสาร เช่น แบบพิมพ์ ใบเสร็จรับเงินแบบคำร้องต่างๆ ไว้พร้อม
สำหรับชำระภาษี และการจัดเก็บภาษีเป็นไปตามขั้นตอน กระบวนการรับชำระภาษี ในระดับมาก
ยกเว้น การบริการของบุคลากรที่ออกไปรับชำระภาษีนอกสถานที่ มีประสิทธิภาพระดับปานกลาง
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพ
โดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 หรือมีประสิทธิภาพระดับ
มาก

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง
ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
ในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร			
1. บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินภาษี	3.61	0.70	มาก
2. บุคลากรที่เป็นวิทยากรฝึกอบรมมีความรู้เกี่ยวกับภาษี	3.29	0.90	ปานกลาง
3. บุคลากรให้คำชี้แจงในการกรอกเอกสารเกี่ยวกับการชำระภาษี	3.35	0.83	ปานกลาง
4. บุคลากรตอบคำถามข้อสงสัยจากประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี	3.33	0.82	ปานกลาง
5. บุคลากรสามารถให้ความกระจ่างในเรื่องกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาษี	3.15	0.90	ปานกลาง
รวม	3.35	0.82	ปานกลาง

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร บุคลากรที่เป็นวิทยากรฝึกอบรมมีความรู้เกี่ยวกับภาษี บุคลากรให้คำชี้แจงในการกรอกเอกสารเกี่ยวกับการชำระภาษี บุคลากรตอบคำถามข้อสงสัยจากประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี และบุคลากรสามารถให้ความกระจ่างในเรื่องกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาษี ในระดับปานกลาง ยกเว้น บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินภาษี มีประสิทธิภาพระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 หรือมีประสิทธิภาพระดับปานกลาง

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง
ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
ในด้านอัตรา/ประเภทภาษี

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
ด้านอัตรา/ประเภทภาษี			
1. ประเภทภาษีที่เก็บมีความเหมาะสมไม่ซ้ำซ้อน	3.55	0.84	มาก
2. อัตราภาษีที่กำหนดมีความชัดเจน	3.62	0.82	มาก
3. อัตราภาษีที่จัดเก็บเป็นไปอย่างเหมาะสม	3.56	0.83	มาก
4. มีการเรียกเก็บภาษีอย่างเที่ยงตรง เป็นธรรม ไม่มีการให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ใด	3.68	0.92	มาก
5. อัตราภาษีแต่ละประเภทไม่สูงเกินความสามารถที่ท่านจ่ายได้	3.49	0.88	ปานกลาง
รวม	3.59	0.84	มาก

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพด้านอัตรา/ประเภทภาษี ประเภทภาษีที่เก็บมีความเหมาะสมไม่ซ้ำซ้อน อัตราภาษีที่กำหนดมีความชัดเจน อัตราภาษีที่จัดเก็บเป็นไปอย่างเหมาะสม และมีการเรียกเก็บภาษีอย่างเที่ยงตรง เป็นธรรม ไม่มีการให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ใด ในระดับมาก ยกเว้น อัตราภาษีแต่ละประเภทไม่สูงเกินความสามารถที่ท่านจ่ายได้ มีประสิทธิภาพระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 หรือมีประสิทธิภาพระดับมาก

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง
ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
ในด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
ด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม			
การนำเงินรายได้จากการจัดเก็บภาษี มาทำประโยชน์			
ด้านต่าง ๆ เพื่อสังคม			
1. การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ	3.42	1.01	ปานกลาง
2. การจัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมด้าน การศึกษา	3.30	0.84	ปานกลาง
3. การรณรงค์ป้องกันยาเสพติด	3.27	1.00	ปานกลาง
4. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมชมรมต่างๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน เยาวชน เป็นต้น	3.45	0.99	ปานกลาง
5. อื่นๆ โปรดระบุ	-	-	-
รวม	3.37	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพ
ด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ การจัดการศึกษาและ
ส่งเสริมกิจกรรมด้านการศึกษา การรณรงค์ป้องกันยาเสพติด และการส่งเสริมและสนับสนุน
กิจกรรมชมรมต่างๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน เยาวชน เป็นต้น ในระดับปานกลางทุกประเด็น
แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ
0.97 หรือมีประสิทธิภาพระดับปานกลาง

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้กับข้อมูลทั่วไป

ตาราง 21 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้

การศึกษา	N	\bar{X}	S.D.	F	df	Sig.
1. ประถมศึกษา	181	3.40	0.03	0.457	3	0.713
2. มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า	57	3.44	0.07			
3. อนุปริญญา หรือ ปวส.	6	3.27	0.26			
4. ปริญญาตรี	13	3.52	0.57			
5. สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-			
รวม	257	3.41	0.53			

จากตาราง 21 พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ คือ เป็นอิสระต่อกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 22 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของอาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	F	df	Sig.
1. เกษตรกร	170	3.36	0.53	3.672	5	0.003
2. รับจ้าง	49	3.43	0.55			
3. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	28	3.49	0.44			
4. รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	1	2.37	0.00			
5. ข้าราชการ	3	4.04	0.08			
6. อื่น ๆ ไปรกระบุ	6	4.02	0.11			
รวม	257	3.41	0.53			

จากตาราง 22 พบว่าอาชีพที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ คือ เป็นอิสระต่อกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 23 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของรายได้ที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้

รายได้	n	\bar{X}	S.D.	F	df	Sig.
1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	148	3.42	0.55	1.959	4	0.101
2. 5,001 – 10,000 บาท	64	3.32	0.50			
3. 10,001 – 15,000 บาท	36	3.42	0.54			
4. 15,001 – 20,000 บาท	8	3.85	0.24			
5. ตั้งแต่ 20,001 ขึ้นไป	1	3.70	0.00			
รวม	257	3.41	0.53			

จากตาราง 23 พบว่ารายได้ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ คือ เป็นอิสระต่อกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

จากการประมวลผลตามข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ ดังนี้

ด้านการประชาสัมพันธ์

ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ติดไว้ในแต่ละหมู่บ้าน จัดทำป้ายแสดงระยะเวลาการชำระภาษีประจำปี ให้ชาวบ้านได้รับรู้และชำระภาษีได้ทันเวลาที่กำหนด และมีการประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษี ผ่านทางคลื่นวิทยุชุมชนต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน

ด้านการบริการ

ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ จัดทำแผนผังบุคลากรทุกคนให้ชัดเจน เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ต้องการให้บุคลากรของเทศบาลมีการทำงานที่เป็นระบบ และสร้างความประทับใจในอรรถาธิบายของพนักงานเทศบาลป่าไผ่

ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร

ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัด เชียงใหม่ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภาษี

ด้านอัตรา/ประเภทภาษี

ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัด เชียงใหม่ มีการจัดเก็บภาษีที่ดี มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ เทียบธรรมในการเก็บภาษี

ด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม

ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัด เชียงใหม่ มีการดูแลรับผิดชอบเรื่องถนน เน้นการป้องกันยาเสพติด ส่งเสริมกิจกรรมด้านการกีฬา แก่เยาวชน จัดเก็บขยะในหมู่บ้านและทำความสะอาดหมู่บ้าน มีการพัฒนาด้านวัฒนธรรม ประโยชน์ตามโครงการกรรมการหมู่บ้าน มีส่งเสริมกิจกรรมในชุมชน และอยากให้เทศบาล สนับสนุนด้านการทำเกษตรอินทรีย์ คือ จัดงบประมาณน้ำคาลหัวเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อแจกจ่ายให้กับ เกษตรกรผู้สนใจในการทำเกษตรอินทรีย์

ข้อมูลการให้สัมภาษณ์บุคลากรและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลการให้สัมภาษณ์บุคลากรเทศบาลตำบลป่าไผ่

จากการสัมภาษณ์บุคลากรเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 คน แยกเป็นเพศชาย จำนวน 5 คน เพศหญิง จำนวน 5 คน อายุของผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก อยู่ระหว่าง 20 – 30 ปี รองลงมาอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี ระดับการศึกษาส่วนมากจบปริญญาตรี รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรี ประกอบไปด้วยพนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง ตามภารกิจ ที่รับผิดชอบส่วนงานจากกองคลัง จำนวน 5 คน กองช่าง จำนวน 3 คน และสำนักปลัด จำนวน 2 คน ผลจากการสัมภาษณ์สรุปได้ ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลในประเด็นการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันเป็นไปตามประมาณการรายรับหรือไม่ เพราะเหตุใด ที่มีความเห็นว่าการจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามประมาณการรายรับ มีจำนวน 5 คน โดยให้เหตุผล ดังนี้ 1) ในการประมาณการรายรับยึดตามรายรับจริงในปีที่ผ่านมาเป็นตัวตั้ง

2) จากข้อมูลที่ผ่านมาที่ตามประมาณการ 3) ประมาณการรายรับนำข้อมูลมาจากรายรับจริงของปีที่ผ่านมา 4) มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีที่เป็นปัจจุบันตลอดเวลา 5) ไม่มีลูกหนี้ค้างชำระ

ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีความเห็นว่าการจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามประมาณการรายรับมีจำนวน 5 คน โดยให้เหตุผล ดังนี้ 1) ไม่เป็นไปตามประมาณการรายรับ เพราะมีประชาชนบางคนไม่เสียภาษี 2) ไม่เป็นไปตามระเบียบ 3) ในแต่ละปียังมีภาษีค้างชำระอยู่ แต่ก็เป็นส่วนน้อย 4) ผู้เสียภาษีไม่ยอมมาชำระภาษี 5) ภาษีบำรุงท้องที่มักมีการแบ่งพื้นที่ดิน เนื่องจากรับมรดก ทำให้จากพื้นที่แปลงใหญ่แบ่งแล้วกลายเป็นแปลงเล็กกลง และทำให้ไม่ถึงเกณฑ์ชำระภาษี จึงได้รับยกเว้นการเสียภาษี กรณีที่ ที่ดินไม่ถึง 1 ไร่ ส่วนภาษีโรงเรือนมียอดจัดเก็บลดลง เนื่องจากมีการเลิกกิจการร้านค้า และภาษีป้ายมียอดจัดเก็บลดลง เนื่องจากมีการปลดป้าย

ผู้ให้ข้อมูลในประเด็นประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษีหรือไม่เพราะเหตุใด ที่มีความเห็นว่าเป็นประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษี มีจำนวน 8 คน โดยให้เหตุผล ดังนี้ 1) เทศบาลได้มีความเห็นว่าเป็นประชาชนสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและให้ประชาชนเข้าใจถึงสาเหตุที่ต้องเสียภาษี 2) เมื่อถึงกำหนดชำระภาษี ประชาชนทยอยกันมาชำระภาษีอย่างต่อเนื่อง 3) ประชาชนมองเห็นถึงประโยชน์ของการเสียภาษี 4) ภาษีไม่แพง 5) ประชาชนให้ความร่วมมือ เนื่องจากภาษีเป็นงบประมาณที่นำมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น 6) ประชาชนให้ความร่วมมือประมาณ 60% มีประชาชนส่วนหนึ่งไม่ให้ความสำคัญในการเสียภาษี ที่ดินทำกินบางครั้งมีการซื้อ-ขายเปลี่ยนมือแต่ไม่มีการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบทำให้ไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ 7) ประชาชนบางส่วนให้ความร่วมมือ อีกบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษี เพราะคิดว่าอัตราภาษีแพง 8) ประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษีดี มีเพียงบางส่วนที่ไม่ยอมมาชำระภาษี

ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีความเห็นว่าเป็นประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษีมีจำนวน 2 คน โดยให้เหตุผล ดังนี้ 1) คิดว่าอัตราภาษีแพง 2) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในด้านภาษี

ผู้ให้ข้อมูลในประเด็นเทศบาลตำบลป่าไผ่ สามารถนำเงินภาษีที่จัดเก็บได้มาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญได้หรือไม่ เพราะเหตุใด ที่มีความเห็นว่าเป็นเทศบาลตำบลป่าไผ่ สามารถนำเงินภาษีที่จัดเก็บได้มาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญได้ มีจำนวน 8 คน โดยให้เหตุผล ดังนี้ 1) เงินภาษีที่เก็บมาแล้วสามารถนำไปพัฒนาท้องถิ่นด้านต่างๆ 2) ทุกวันนี้การพัฒนาในพื้นที่ เป็นเงินที่ได้จากการเสียภาษีของประชาชน 3) เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีโครงการในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตคนในชุมชนและยังมีการสร้างระบบสาธารณสุขไปไกลอย่างต่อเนื่อง 4) เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของ

และประชาชน 5) ทางเทศบาลสามารถจัดเก็บได้ทุกปี 6) ได้ แต่อาจจะพัฒนาได้ไม่ทั่วถึง เพราะว่า ภาษีที่จัดเก็บได้ยังมีปริมาณน้อย ต้องพึ่งงบประมาณด้านอื่น 7) สามารถนำเงินภาษีมาพัฒนาได้ดี กรณีที่เก็บได้ 80% – 100% ขึ้นไป 8) เงินภาษีของประชาชนที่เก็บมาได้ เทศบาลจะนำมาพัฒนาท้องถิ่น แต่เทศบาลตำบลป่าไหล่ มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีไม่เพียงพอ ทำให้ต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่น

ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีความเห็นว่าเทศบาลตำบลป่าไหล่ ไม่สามารถนำเงินภาษีที่จัดเก็บได้มาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญได้ มีจำนวน 2 คน โดยให้เหตุผล ดังนี้ 1) มีรายได้ไม่เพียงพอมาพัฒนาได้ทั่วถึงและไม่ครอบคลุมในทุกด้าน 2) ไม่มีการนำเงินภาษีมาพัฒนาครบทุกด้าน

ผู้ให้ข้อมูลในประเด็นกระบวนการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด ที่มีความเห็นว่ากระบวนการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันมีความเหมาะสมมีจำนวน 6 คน โดยให้เหตุผล ดังนี้ 1) เหมาะสม 2) ยุติธรรมกับผู้เสียภาษีและเป็นไปตามระเบียบ 3) พื้นที่ในตำบลป่าไหล่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 4) ในเวลา 1 ปี จัดเก็บเพียงครั้งเดียว ผู้มีหน้าที่เสียภาษีควรให้ความร่วมมือ 5) กระบวนการถูกต้องเหมาะสมกับสภาพทางสังคมในปัจจุบันและครอบคลุมในทุกด้าน 6) การจัดเก็บภาษีในปัจจุบันมีการนำโปรแกรมในการจัดเก็บภาษีมาใช้ในการพัฒนารายได้ในส่วนของการจัดเก็บภาษี ทำให้ข้อมูลผู้เสียภาษีถูกต้องรวดเร็ว เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ และสามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าที่ตั้งไว้

ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีความเห็นว่ากระบวนการจัดเก็บภาษีในปัจจุบัน ไม่มีความเหมาะสมมีจำนวน 4 คน โดยให้เหตุผล ดังนี้ 1) ไม่เหมาะสม 2) ขาดบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษีโดยตรง 3) ควรมีระบบการจัดเก็บภาษีที่ดีกว่านี้ ซึ่งจะทำให้ไม่มีภาษีค้างชำระในแต่ละปี เช่น การจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน 4) ขังขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงทำให้เกิดการดกหล่นในผู้เสียภาษีบางรายและเกิดความสูญเสียรายได้แก่เทศบาล

ผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัจจุบันนี้ การจัดเก็บภาษีมียุทธศาสตร์ปัญหาอะไรบ้าง ที่มีความเห็นว่าปัจจุบันนี้การจัดเก็บภาษีมียุทธศาสตร์ปัญหามีจำนวน 9 คน โดยให้เหตุผล ดังนี้ 1) ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น แผนที่ภาษี 2) งบประมาณที่นำมาพัฒนาระบบการจัดเก็บรายได้ไม่เพียงพอ 3) บุคลากรที่รับผิดชอบยังไม่เพียงพอ 4) ประชาชนบางส่วนยังไม่ให้ความร่วมมือในการชำระภาษี 5) ขาดบุคลากรที่มีความรู้และเชี่ยวชาญ 6) การจัดเก็บภาษียังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร 7) ข้อมูลพื้นที่ไม่ชัดเจน 8) ไม่ได้นำแผนที่ภาษีมาใช้ เพราะต้นทุนสูง 9) พื้นที่กำหนดราคาการเก็บภาษีไม่ถูกต้อง 10) พื้นที่สำรวจไม่ถูกต้อง 11) จัดเก็บไม่ทั่วถึง อาจมีคดค้างบางราย 12) ผู้เสียภาษีไม่อยู่ในพื้นที่ 13) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องไม่เป็นปัจจุบัน 14) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่มาชำระ

เงินภาษี 15) ผู้เสียภาษีหรือเจ้าของที่ดินให้ผู้อื่นเช่าทำกินแล้วไม่สนใจในการเสียภาษี จึงทำให้เกิดการเสียภาษิล่าช้า

ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีความเห็นว่าปัจจุบันนี้การจัดเก็บภาษีไม่มีอุปสรรคปัญหา มีจำนวน 1 คน

ผู้ให้ข้อมูลในประเด็นมีวิธีการใดที่ทำให้การจัดเก็บภาษีเกิดประสิทธิภาพสูงสุดสรุปได้ ดังนี้ 1) ทำความเข้าใจกับผู้เสียภาษีว่าการเสียภาษีมีประโยชน์อย่างไรและถ้าจัดเก็บภาษีได้น้อยจะมีผลกระทบอะไรบ้าง โดยยกตัวอย่างและชี้แจงเหตุผลอย่างชัดเจน 2) มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ ให้ประชาชนได้รับรู้ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่ประชาชน ทำให้มีความกระตือรือร้นในการชำระภาษี 3) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมถึงการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา 4) แจ้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึงกัน กรณีที่มีการสำรวจรอบ 4 ปี 5) มีการจัดทำแผนที่ภาษี 6) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ 7) มีการจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ 8) เพิ่มบุคลากรทางด้านการจัดเก็บภาษีให้มีจำนวนที่เพียงพอ 9) นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บภาษีเพื่อความสะดวกรวดเร็ว 10) มีการประสานงานกับสำนักงานที่ดินในพื้นที่บ่อยๆ เพื่อได้ทราบข้อมูลและความเคลื่อนไหวของผู้ครอบครองที่ดิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1. ประเด็นการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันเป็นไปตามประมาณการรายรับหรือไม่

เพราะเหตุใด

ผู้ให้สัมภาษณ์ ให้ข้อมูลดังนี้ การจัดเก็บภาษีในรอบปีที่ผ่านมาไม่เป็นไปตามประมาณการที่ตั้งไว้ เนื่องจากยังมีประชาชนค้างการชำระอยู่ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งมาจากประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ยอมมาชำระภาษีเอง คือ มีเจตนาหลบเลี่ยงภาษี อาจโดยการปลอมป้ายโฆษณาหรือหาช่องว่างทางกฎหมายอื่นๆ เพื่อเลี่ยงการชำระภาษีในช่วงการลงสำรวจพื้นที่ของเจ้าหน้าที่เทศบาลเพื่อสำรวจข้อมูลของประชาชนผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามกฎหมาย การหลบเลี่ยงภาษีถือเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านสาธารณสุขไปรษณีย์พื้นฐาน ซึ่งเทศบาลมีหน้าที่จัดสรรให้กับประชาชนในท้องถิ่นโดยงบประมาณมาจากภาษีของประชาชนทุกคน และสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ข้อมูลด้านภาษีไม่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากประชาชนมีการเปลี่ยนมือผู้ครอบครองที่ดินใหม่หรือมีการยกเลิกกิจการต่างๆ โดยที่เจ้าหน้าที่ไม่ได้สำรวจข้อมูลด้านภาษีที่เป็นปัจจุบัน ทำให้สูญเสียโอกาสที่จะได้ภาษีเข้าเทศบาลเพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

จะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในเทศบาลเองยังมีความเห็นแตกต่างกัน เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีประจำปีว่าเป็นไปตามประมาณการรายรับหรือไม่ แสดงให้เห็นถึง ประสิทธิภาพด้านการจัดเก็บภาษีว่าอาจมีข้อบกพร่องหรือมีข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง หรือไม่ก็อาจมีการกระจายข่าวสารข้อมูลด้านภาษีไม่ทั่วถึงกัน ซึ่งจะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิด ความเข้าใจข้อมูลที่ถูกต้องตรงกัน เพื่อเทศบาลจะได้วางแผนด้านการจัดเก็บภาษีให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดและนำรายได้มาพัฒนาท้องถิ่นในทุกๆ ด้าน

2. ประเด็น ประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษีหรือไม่ เพราะเหตุใด

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษี ทั้งนี้เนื่องมาจากเทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านการชำระภาษีประจำปีอย่างทั่วถึง ประชาชนให้ความสำคัญกับการเสียภาษี และยินดีที่จะเสียภาษี เพราะเชื่อว่าเงินภาษีจะถูกนำมา พัฒนาท้องถิ่นต่อไป ซึ่งอัตราภาษีก็ไม่แพงมากนัก ทำให้ไม่เกิดปัญหาต่อสถานะทางการเงิน หากต้องชำระภาษีประจำปี ซึ่งแสดงถึงความใส่ใจและความรับผิดชอบของประชาชนที่มีต่อการ จัดเก็บภาษีของท้องถิ่น แต่ยังมีผู้ให้สัมภาษณ์บางคนได้ให้ข้อมูลในทางตรงกันข้ามว่า ประชาชนคิดว่าอัตราภาษีแพง มีผลกระทบต่อสถานะทางการเงินเมื่อต้องชำระภาษีประจำปี และประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านภาษี โดยไม่มั่นใจว่า เงินภาษีที่เสียไป จะกลับลงมาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจริงหรือไม่ จึงทำให้บางคน ไม่ยอมมาชำระภาษี เป็นเหตุให้เทศบาล ต้องสูญเสียรายได้สำหรับนำมาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ในประเด็นนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนมากเชื่อว่าประชาชนให้ความร่วมมือในการ เสียภาษีเป็นอย่างดี และประชาชนเข้าใจและให้ความสำคัญกับการเสียภาษี เพราะเชื่อว่าเม็ดเงิน จะถูกนำกลับมาพัฒนาหมู่บ้านและท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

3. ประเด็นเทศบาลตำบลป่าไผ่ สามารถนำเงินภาษีที่จัดเก็บได้มาพัฒนา ท้องถิ่นให้เจริญได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนมาก ให้ข้อมูลว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ สามารถนำเงินภาษี ที่จัดเก็บได้มาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้ แต่ว่าอาจจะกระจายเม็ดเงินได้ไม่ทั่วถึงทุก หมู่บ้าน หรือไม่สามารถครอบคลุมในทุกด้านตามนโยบายที่ผู้บริหารเทศบาลได้ให้สัญญา ประชาคมเอาไว้ ถึงอย่างไรก็ตามเงินภาษีที่จัดเก็บมาได้ในแต่ละปี ทางเทศบาลก็นำมาพัฒนาใน ด้านต่างๆ ให้กับประชาชนอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ด้านสาธารณูปโภค ด้านการคมนาคม ด้านสุขอนามัยหรือสาธารณสุข และด้านการศึกษา เป็นต้น ได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากเทศบาล

เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นนโยบายหลักคือ การพัฒนาประชาชนในพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีระบบสาธารณูปโภคที่เพียงพอ มีรายได้ต่อครัวเรือนที่สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ และมีสุขภาพที่ดี เป้าหมายเหล่านี้ สามารถทำให้เกิดมีขึ้นได้ ก็เพราะเงินภาษีของ ประชาชนนั่นเอง ถึงแม้ว่าอาจจะยังทำได้ไม่เต็มที่หรือพัฒนายังไม่ครอบคลุมทั่วถึง แต่ก็ถือเป็นพันธสัญญาที่ผู้บริหารเทศบาล และพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องพยายามกระจายไปสู่ชุมชนให้ได้มากที่สุดจนกว่าจะครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ในเขตรับผิดชอบ จะอย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ให้ข้อมูลบางคนเห็นว่า ทางเทศบาลไม่มีการนำเงินภาษีมาพัฒนาครบทุกด้าน เนื่องจากเทศบาลมีรายได้น้อย หรืออาจเพราะเลือกพัฒนาในด้านใดด้านหนึ่งเพียงบางด้านเท่านั้น

ในประเด็นนี้ ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ ตระหนักถึงภารกิจในการพัฒนาท้องถิ่นที่รับผิดชอบให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน และได้นำเงินภาษี มาพัฒนาท้องถิ่นอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย เพียงแต่ในการพัฒนาอาจจะยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกภารกิจตามนโยบายที่ได้ประกาศเอาไว้ ทั้งนี้เพราะรายได้จากเงินภาษียังจัดเก็บได้ไม่มากนัก

4. ประเด็นกระบวนการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะ

เหตุใด

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนมาก ให้ข้อมูลว่า กระบวนการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันมีความเหมาะสม เพราะเป็นไปตามระเบียบทางราชการ ซึ่งยึดถือปฏิบัติโดยทั่วไปทั้งประเทศ มีความยุติธรรมสำหรับประชาชนและเก็บภาษีเพียงปีละครั้ง ซึ่งไม่กระทบกับรายได้ของประชาชนมากนัก และที่สำคัญในปัจจุบันเทศบาลได้นำ โปรแกรมการจัดเก็บภาษีมาใช้ในการพัฒนารายได้ในส่วนของการจัดเก็บภาษี ทำให้ข้อมูลผู้มีหน้าที่เสียภาษีถูกต้อง รวดเร็ว เจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลได้ และเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ในท้องที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ เป็นสังคมเกษตรกรรม ทำให้กระบวนการวางแผนด้านภาษีไม่มีความสลับซับซ้อนมากนัก จึงสามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แต่ยังมีผู้ให้ข้อมูลบางคนเห็นว่า กระบวนการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากขาดบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษีโดยตรง ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสำรวจพื้นที่ ทำให้เกิดการตกหล่น ข้อมูลไม่ชัดเจน เทศบาลสูญเสียรายได้ และมีภาษีค้างชำระ ซึ่งน่าจะมีการทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินให้ชัดเจน เพื่อให้กระบวนการจัดเก็บภาษีมีความถูกต้อง และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ในประเด็นนี้ ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากเชื่อว่ากระบวนการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลป่าไผ่มีความเหมาะสม และเป็นไปตามระเบียบราชการทุกอย่าง ซึ่งอัตราภาษีก็ถูกกำหนด

มาจากส่วนกลาง และทางเทศบาลได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านภาษีให้กับประชาชน ทราบเป็นประจำ ประชาชนก็ยินดีและให้ความร่วมมือในการเสียภาษีประจำปี เทศบาลได้นำเงิน ภาษีมาพัฒนาท้องถิ่นอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

5. ประเด็นปัจจุบันนี้การจัดเก็บภาษีมียุทธวิธีปัญหาอะไรบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนมากให้ข้อมูลว่าการจัดเก็บภาษีมียุทธวิธีปัญหาในด้าน ต่างๆ ดังนี้ ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น แผนที่ภาษี ซึ่งมีต้นทุนสูง ทำให้ข้อมูลพื้นที่ไม่ชัดเจน ตำรวจไม่ถูกต้อง งบประมาณในด้านการพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีมียุทธวิธีไม่เพียงพอ บุคลากรที่ รับผิดชอบด้านภาษีมียุทธวิธีไม่เพียงพอและขาดความรู้ความเชี่ยวชาญ ทำให้ประสิทธิภาพด้านการจัดเก็บ ภาษีไม่ดีเท่าที่ควร ผู้เสียภาษีไม่อยู่ในพื้นที่ จึงไม่สามารถเก็บภาษีได้ ประชาชนบางคนไม่มาเสีย ภาษี และผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้คนอื่นเช่าที่ดินทำกินและตนเองไม่ยอมมาชำระภาษี หรือชำระล่าช้า ทำให้เทศบาลจัดเก็บภาษีไม่ได้ตามเป้าหรือไม่เป็นไปตามประมาณการที่ตั้งไว้ มีเจ้าหน้าที่เพียง หนึ่งคนที่เห็นว่า การจัดเก็บภาษีในปัจจุบันไม่มียุทธวิธีปัญหาอะไร

6. ประเด็นวิธีการที่ทำให้การจัดเก็บภาษีเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูล ดังนี้ เจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษีต้องทำความเข้าใจ กับประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีถึงผลดีผลเสีย และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงภาษี เพื่อให้ประชาชนตระหนักและให้ความสำคัญกับการเสียภาษี รวมถึงเห็นโทษของการหลีกเลี่ยง ภาษี เทศบาลต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และดำเนินการจัดทำแผนที่ภาษีที่ถูกต้อง เป็น ปัจจุบัน มีการออกไปบริการด้านภาษีให้กับประชาชนนอกสถานที่ มีการอบรมพัฒนาบุคลากรด้าน นี้เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ที่ดินอำเภอ เทศบาลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาณาเขตติดต่อกัน เพื่อทราบความเคลื่อนไหวด้านที่ดิน หรือการเปลี่ยนมือผู้ถือครองที่ดิน เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และไม่มีพื้นที่ทับ ซ้อนกันอันจะนำมาสู่ปัญหากระทบกระทั่งระหว่างหน่วยงานส่วนท้องถิ่น และประการสำคัญที่สุด ต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงประโยชน์ที่พวกเขาจะได้รับจากการเสียภาษีว่าจะนำ ความเจริญมาสู่ท้องถิ่นอย่างไร จะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นอย่างไร เป็นต้น

จากผลการสัมภาษณ์ดังกล่าว ทำให้ทราบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ จัดเก็บภาษีมียุทธวิธีมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของภาษีว่าเป็นเม็ดเงินที่จะนำมาพัฒนาท้องถิ่นให้ มีความเจริญรุ่งเรือง และพยายามเสนอแนะแนวทางเพื่อให้การจัดเก็บภาษีมียุทธวิธีเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะมีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง

ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เกิดขึ้นจากผลความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล โดยพิจารณาจากปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการบริการ 3) ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร 4) ด้านอัตรา/ประเภทภาษี และ 5) ด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม โดยวัดจากระดับความสำเร็จของการจัดเก็บรายได้ ตามแบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานราชการของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น มิติที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิด และสร้างเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์งานวิจัยในครั้งนี้

ระดับความสำเร็จของอัตราการจัดเก็บรายได้

ระดับความสำเร็จวัดจากเงินรายรับของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ในปีงบประมาณ 2552 มีการจัดเก็บรายได้เป็นอัตราร้อยละเท่าใดของเป้าหมายที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัติ

ตาราง 24 ระดับความสำเร็จการจัดเก็บรายได้ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ประจำปี 2552

ลำดับที่	รายรับ	ประมาณการ ปี 2552	รับจริง ปี 2552	หมายเหตุ
1	ภาษีอากรบำรุงท้องที่	70,000.00	66,843.84	
2	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	20,000.00	19,149.00	
3	ภาษีป้าย	1,600.00	3,200	
ยอดรวม		91,600.00	89,192.84	

คำนวณโดยสูตร

$$\frac{\text{รับจริง}}{\text{ประมาณการรายรับ}} \times 100 = \frac{89,192.84}{91,600.00} \times 100 = 97\%$$

ผลที่ได้ คือ ร้อยละ 97 อยู่ในเกณฑ์สูงสุดตามแบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานราชการ มิติที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ถึงแม้รายรับที่ได้จะอยู่ในเกณฑ์สูงสุดตามที่รับจริง แต่ก็ยังต่ำกว่าประมาณการรายรับที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ทำการศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

โดยประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เกิดขึ้นจากผลความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล ซึ่งพิจารณาจากปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการบริการ 3) ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร 4) ด้านอัตรา/ประเภทภาษี และ 5) ด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม โดยวัดจากระดับความสำเร็จของการจัดเก็บรายได้ ตามแบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานราชการของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น มิติที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ ผลที่ได้ คือ ร้อยละ 97 อยู่ในเกณฑ์สูงสุดตามที่รับจริง ซึ่งยังต่ำกว่าประมาณการรายรับที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.0 โดยมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.4 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.4 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 84.4 ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 66.1 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ส่วนใหญ่เคยเสียภาษีประเภทภาษีบำรุงท้องที่ คิดเป็นร้อยละ 70 และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ตำบลป่าไผ่ คิดเป็นร้อยละ 83.7

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพ ด้านการประชาสัมพันธ์ การจัดทำป้ายแสดงขั้นตอนวิธีการเสียภาษีแต่ละประเภทอย่างชัดเจน การจัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนให้มีการเสียภาษีตามกำหนดเวลา การประชาสัมพันธ์ผ่านทางคลื่นวิทยุชุมชนต่างๆ การจัดทำแผ่นพับ ใบปลิว ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการชำระภาษี และการส่งจดหมายให้เจ้าของทรัพย์สินทราบว่าต้องมาชำระภาษีในวันเวลาที่กฎหมายกำหนด ในระดับปานกลางทุกประเด็น แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 หรือมีประสิทธิภาพระดับปานกลาง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพด้านการบริการ บุคลากรให้การต้อนรับด้วยอัธยาศัยที่ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส การชำระภาษีที่เทศบาลง่าย และสะดวกรวดเร็ว การจัดเตรียมเอกสาร เช่น แบบพิมพ์ ใบเสร็จรับเงินแบบคำร้องต่างๆ ไว้พร้อมสำหรับชำระภาษี และการจัดเก็บภาษีเป็นไปตามขั้นตอน กระบวนการรับชำระภาษี ในระดับมาก ยกเว้น การบริการของบุคลากรที่ออกไปรับชำระภาษีนอกสถานที่ มีประสิทธิภาพระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 หรือมีประสิทธิภาพระดับมาก

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพ ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร บุคลากรที่เป็นวิทยากรฝึกอบรมมีความรู้เกี่ยวกับภาษี บุคลากรให้คำชี้แจงในการกรอกเอกสารเกี่ยวกับการชำระภาษี บุคลากรตอบคำถามข้อสงสัยจากประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี และบุคลากรสามารถให้ความกระจ่างในเรื่องกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาษี ในระดับปานกลาง ยกเว้น บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินภาษี มีประสิทธิภาพระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 หรือมีประสิทธิภาพระดับปานกลาง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพ ด้านอัตรา/ประเภทภาษี ประเภทภาษีที่เก็บมีความเหมาะสมไม่ซ้ำซ้อน อัตราภาษีที่กำหนดมีความชัดเจน อัตราภาษีที่จัดเก็บเป็นไปอย่างเหมาะสม และมีการเรียกเก็บภาษีอย่างเที่ยงตรง เป็นธรรม ไม่มีการให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ใด ในระดับมาก ยกเว้น อัตราภาษีแต่ละประเภทไม่สูงเกินความสามารถที่ท่านจ่ายได้ มีประสิทธิภาพระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84 หรือมีประสิทธิภาพระดับมาก

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพ ด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ การจัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมด้านการศึกษา การรณรงค์ป้องกันยาเสพติด และการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมชมรมต่างๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน เยาวชน เป็นต้น ในระดับปานกลางทุกประเด็น แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 หรือมีประสิทธิภาพระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้

เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ คือ เป็นอิสระต่อกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของอาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ พบว่าอาชีพที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ คือ เป็นอิสระต่อกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของรายได้ที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ พบว่ารายได้ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ คือ เป็นอิสระต่อกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จะเห็นได้ว่า จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ เป็นอิสระต่อกันทุกประเด็น ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีทุกเพศ ทุกระดับอายุ ทุกระดับการศึกษา ทุกสถานภาพ ทุกอาชีพ และทุกรายได้ มีความเข้าใจเป็นอย่างดีว่าตนเองมีหน้าที่ต้องชำระภาษีประจำปีให้กับเทศบาลเพื่อนำเงินมาพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาถึงประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่ อภิปรายผลการวิจัยในแต่ละด้านได้ดังนี้

ประสิทธิภาพด้านการประชาสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง ทุกประเด็น ผลการศึกษานี้จึงคล้ายคลึงกับการศึกษาของ ธรรมรัตน์ กิตติวิบูลย์ (2550)

ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีพอ

ประสิทธิภาพด้านการบริการ ผลการศึกษาพบว่า มีประสิทธิภาพในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพในการให้บริการของบุคลากรของเทศบาลที่มีความรับผิดชอบ ต่อประชาชนเป็นอย่างดี ผลการศึกษานี้จึงเป็นไปตามแนวความคิดการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น เรื่อง ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรของส่วนพัฒนารายได้ท้องถิ่น กองราชการส่วนตำบล สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (2545) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า พนักงานจัดเก็บ ภาษีต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและให้บริการแก่ผู้เสียภาษีเป็นอย่างดี นอกจากนี้ต้องสร้าง บรรยากาศให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้มากขึ้น และคล้ายคลึงกับ พงนาตล์ วิชัยยา (2545) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนอง ป่าครั้ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั้ง มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้สูง ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการชำระภาษีให้กับ อบต. ในระดับมาก

ประสิทธิภาพด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร ผลการศึกษาพบว่า มีประสิทธิภาพ ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะบุคลากรที่เป็นวิทยากรฝึกอบรมยังไม่มีความรู้ เกี่ยวกับภาษีที่ครอบคลุมทุกด้าน บุคลากรยังให้คำชี้แจงในการกรอกเอกสารเกี่ยวกับการชำระภาษี ไม่ชัดเจน บุคลากรยังตอบคำถามในข้อสงสัยต่างๆ ของประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ชัดเจน และ บุคลากรยังไม่สามารถให้ความกระจ่างในเรื่องกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาษีได้ ผลการศึกษานี้จึงเป็นไปตามแนวปฏิบัติในการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน ของคู่มือ โครงการฝึกอบรมการจัดเก็บรายได้และค่าธรรมเนียมขององค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นไปตามที่ส่วนนโยบายการ คลังและพัฒนารายได้ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น (2544) ซึ่ง ได้กำหนดไว้ว่า เทศบาลตำบลต้องจัดการอบรมเจ้าหน้าที่ทุกคน เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจใน การปฏิบัติงานจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดินอย่างสม่ำเสมอ และคล้ายคลึงกับการศึกษาของ วันทนีย์ อินทร์ศรี (2550) ซึ่งได้ศึกษาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด นนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า อบต.ส่วนใหญ่ยังขาดผู้ปฏิบัติงานที่ทำหน้าที่ด้านการจัดเก็บรายได้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระดับการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น

ประสิทธิภาพด้านอัตราประเภทภาษี ผลการศึกษาพบว่า มีประสิทธิภาพในระดับ มาก ผลการศึกษานี้ จึงเป็นไปตามแนวความคิดการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น เรื่อง โครงสร้างรายได้ของ ท้องถิ่น ของส่วนพัฒนารายได้ท้องถิ่น กองราชการส่วนตำบล สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (2545) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษี โรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และ ภาษีป้าย และเป็นไปตามแนวปฏิบัติในการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน ของคู่มือ โครงการ

ฝึกอบรมการจัดเก็บรายได้และค่าธรรมเนียมขององค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นไปตามที่ส่วนนโยบายการคลังและพัฒนารายได้ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น (2544) ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนและอัตราการจัดเก็บภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ และคล้ายคลึงกับการศึกษาของ สรญา ช้อเพชร (2547) ซึ่งได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินเทศบาลในแต่ละภาคอยู่ในเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพ แต่ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับ วารุณี สุภกุล (2548) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “การกระจายอำนาจทางการคลังกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ทางด้านรายได้และค่าใช้จ่าย: กรณีศึกษา อบต.ห้วยกะปิ” ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษียังไม่ดีเท่าที่ควร และณรงค์ฤทธิ์ ประสิทธิภาค (2545) ซึ่งได้ศึกษาความรู้และทัศนคติต่อการชำระภาษีของประชาชนในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านค่าย อำเภอมือง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีต่อการชำระภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านค่าย กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยปานกลาง

ประสิทธิภาพด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม ผลการศึกษาพบว่า มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะเทศบาลยังขาดการส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ ให้ครบทุกกลุ่มอาชีพ การจัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมด้านการศึกษายังไม่เพียงพอต่อความต้องการของท้องถิ่น การรณรงค์ป้องกันยาเสพติดยังมีไม่ต่อเนื่องและไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมชมรมต่างๆ ยังไม่ครบทุกกลุ่มที่มีอยู่ในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ ผลการศึกษานี้จึงสอดคล้องกับแนวคิดประสิทธิภาพของ ทิพาวดี เมฆสุวรรณ (2538) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพ เกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทันทเวลาผู้ปฏิบัติงาน มีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและบริการเป็นที่พอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า มีอุปสรรคปัญหาในด้านต่างๆ คือ ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น แผนที่ภาษี ซึ่งมีต้นทุนสูง ทำให้ข้อมูลพื้นที่ไม่ชัดเจน สำรวจไม่ถูกต้อง งบประมาณในการพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีมิไม่เพียงพอ บุคลากรที่รับผิดชอบด้านภาษีมิไม่เพียงพอ และขาดความรู้ความเชี่ยวชาญ ทำให้ประสิทธิภาพด้านการจัดเก็บภาษีไม่ดีเท่าที่ควร ผู้เสียภาษีไม่อยู่ในพื้นที่ จึงไม่สามารถเก็บภาษีได้ ประชาชนบางคนไม่มาเสียภาษี และผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้คนอื่นเช่าที่ดินทำกินและตนเองไม่ยอมมาชำระภาษี หรือชำระล่าช้า ทำให้เทศบาลจัดเก็บภาษีไม่ได้ตามเป้าหรือไม่เป็นไปตามประมาณการที่ตั้งไว้ ผลการศึกษานี้จึงคล้ายคลึงกับการศึกษาของ วชิรา หล้าประมูต (2546) ซึ่งได้ศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากร ของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรเปรียบเทียบกับ

ประมาณการ จัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการในปีงบประมาณ 2540-2543 และวิยะดา ม่วงสกุล (2548) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการนำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บภาษีของบุคลากรฝ่ายรายได้ สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีความพึงพอใจในการนำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บภาษีโดยรวม และกานต์ ชัยเลิศ (2550) ซึ่งได้ศึกษา การวิเคราะห์ระบบแผนที่ภาษีเพื่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรยอมรับต่อการนำเอาระบบแผนที่ภาษีเข้ามาเป็นเครื่องมือร่วมในการปฏิบัติงานเนื่องจากสามารถแสดงให้เห็นได้ว่าเกิดความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์สำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ดังนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์ เทศบาลตำบลป่าไผ่ควรมีการประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีเชิงรุก ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านกลุ่มตัวแทนต่างๆ ภายในหมู่บ้านและชุมชน ไม่ว่าจะเป็น สมาชิกสภาเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มตัวแทนที่เข้ามาบริการกับเทศบาล รวมถึงการใช้สื่อท้องถิ่น เช่น วิทยุชุมชน เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ได้รับทราบข้อมูลระยะเวลาการชำระภาษี มีการประกาศผ่านวิทยุเสียงตามสายภายในหมู่บ้าน เพื่อถ่ายทอดข้อมูลความรู้เกี่ยวกับระบบภาษี อัตราและชนิดของภาษี โทษของการหลบเลี่ยงภาษี และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการเสียภาษีให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ประการสำคัญ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านภาษีต้องออกประชาคมประจำเดือนเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเสียภาษี ซึ่งถือเป็นการทำงานเชิงรุกเพื่อให้การชำระภาษีเป็นไปตามประมาณการที่ตั้งไว้ประจำปี
2. ด้านการบริการ ควรมีการออกไปบริการรับชำระภาษีให้กับประชาชนนอกสถานที่ มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภาษีให้แก่ประชาชน มีการจัดอบรมสัมมนาให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญของการเสียภาษีและประโยชน์ของการเสียภาษี มีการให้บริการแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน มีการให้บริการที่อำนวยความสะดวกรวดเร็วทันเวลาและต่อเนื่อง และมีการบริการอย่างก้าวหน้า
3. ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร เจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษีต้องทำความเข้าใจกับประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีถึงผลดีผลเสียและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงภาษี เพื่อให้ประชาชนตระหนักและให้ความสำคัญกับการเสียภาษี รวมถึงเห็นโทษของการหลีกเลี่ยงภาษี และเทศบาลตำบลป่าไผ่ต้องกำหนดกรอบอัตรากำลังบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษีให้เพียงพอ ตลอดจนมีการส่งบุคลากรไปอบรมสัมมนาในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง เพราะระบบภาษี

มีการเปลี่ยนแปลงและมีเทคนิควิธีการใหม่ๆ ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นบุคลากรต้องมีความรอบรู้เรื่องภายในทุกด้านและสามารถติดต่อประสานงานและตอบคำถามประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้เป็นอย่างดี

4. ด้านอัตรา/ประเภทภาษี มีการจัดเก็บภาษีที่ไม่ซ้ำซ้อน มีการกำหนดอัตราภาษีที่ชัดเจน มีการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมาเสียภาษีโดยการมอบของที่ระลึกให้แก่ผู้ที่มาเสียภาษีและมีการมอบเกียรติบัตรให้แก่ผู้ที่มาเสียภาษีติดต่อกันครบ 5 ปี

5. ด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม เทศบาลตำบลป่าไผ่ต้องมีการสำรวจความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบอย่างจริงจังและครอบคลุมในทุกด้าน ทั้งนี้เพื่อนำเงินภาษีที่ได้รับมากระจายให้ท้องถิ่นอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย มีคุณภาพ โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยทั่วกัน ทั้งนี้กิจกรรมโครงการต่างๆ ต้องมีการประชาคม มีการประชาสัมพันธ์โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้มากที่สุด กิจกรรมโครงการนั้นๆ จึงจะถือได้ว่าลงไปสู่ประชาชนอย่างแท้จริง

6. ด้านสารสนเทศ เทศบาลตำบลป่าไผ่ ควรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว และเที่ยงตรง คือ มีการนำระบบแผนที่ภาษีเข้ามาใช้ในการจัดเก็บรายได้ และตั้งงบประมาณไว้สำหรับดำเนินการจัดทำแผนที่ภาษีเพื่อให้มีข้อมูลพื้นที่ที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน

7. ด้านการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ที่ดินอำเภอ เทศบาล หรือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาณาเขตติดต่อกัน เพื่อทราบความเคลื่อนไหวด้านที่ดิน หรือการเปลี่ยนมือผู้ถือครองที่ดิน เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และไม่มีพื้นที่ทับซ้อนกัน อันอาจนำมาสู่ปัญหาการกระทบกระทั่งระหว่างหน่วยงานส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาให้ครอบคลุมประสิทธิภาพผลการดำเนินงานทุกด้านของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาถึงความคาดหวังและความต้องการของประชาชน ต่อนโยบายของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

3. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

4. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ระหว่างเทศบาลตำบลกับองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2552. แบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานราชการ เพื่อกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. 2552. ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2552. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร.
- กองคลัง เทศบาลตำบลป่าไผ่. 2552. รายงานงบการเงินประจำปี 2552. เชียงใหม่: เทศบาลตำบลป่าไผ่.
- กานต์ ชัยเลิศ. 2550. การวิเคราะห์ระบบแผนที่ภาษีเพื่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลนครเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จنگล ทอง โลม. 2552. “ศัพท์เกี่ยวกับการประเมินผล”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.gotoknow.org/blog/jongkol/86944> (15 กันยายน 2552).
- ชูบ กาญจนประกร. 2502. หลักรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณรงค์ฤทธิ์ ประสทธิธินาค. 2545. ความรู้และทัศนคติต่อการชำระภาษีของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่ายอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง. ชลบุรี: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. 2538. การส่งเสริมประสิทธิภาพในระบบราชการ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2526. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธรรมรัตน์ กิตติวิบูลย์. 2550. ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2543. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประทุม รอดประเสริฐ. 2542. การบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ประภัสสร กฤติยาภิชาติกุล. 2541. ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พจนานัดถ์ วิชัยขา. 2545. ปัจจัยที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ไพณรินทร์ ไพธรรม โชติวัฒน์. 2552. “ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน”.

[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.iothaiclub.in.th/article/article8.pdf>
(15 กันยายน 2552).

รังสรรค์ ณะพรพันธ์. 2516. ทฤษฎีการภาษี. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.

วชิรา หล้าประมูด. 2546. ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพากรของสำนักงานสรรพากร
จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วรพจน์ ดันยลักษณ์. 2547. ประสิทธิภาพของเครื่องมือการวิเคราะห์ทางเทคนิคในการพยากรณ์
การเคลื่อนไหวของดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เชียงใหม่: การค้นคว้า
แบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วันทนี อินทร์ศรี. 2550. การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี.

กรุงเทพฯ: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วารุณี สุภกุล. 2548. การกระจายอำนาจทางการคลังกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ทางด้าน
รายได้และค่าใช้จ่าย. กรุงเทพฯ: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิยะดา ม่วงสกุล. 2548. ความพึงพอใจในการนำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บภาษีของ
บุคลากรฝ่ายรายได้ สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สารนิพนธ์
ปริญญาโท, วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

วิรัช สงวนวงศ์วาน. 2533. การบริหารครบวงจร. กรุงเทพฯ: แมสพับลิชชิ่ง.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2523. การบริหาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

_____. 2526. การบริหารบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. ม.ป.ป. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และ
สตูดิโอ.

สมใจ ลักณะ. 2549. การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สรญา ช่อเพชร. 2547. ประสิทธิภาพการบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒน-
บริหารศาสตร์.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2544. ทฤษฎีองค์กรประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมวิทยา
มานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวิมล ตีรกานันท์. 2551. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น ส่วนนโยบายการคลังและพัฒนารายได้. 2544. คู่มือการจัดทำแผนที่
 ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- 2544. คู่มือโครงการฝึกอบรมการจัดเก็บรายได้และค่าธรรมเนียมขององค์กร
 บริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กองราชการส่วนตำบล ส่วนพัฒนารายได้ท้องถิ่น. 2545.
 ประมวลกฎหมายรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมการ
 ปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2544. พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๔๐. กรุงเทพฯ:
 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548. อ้างอิงใน อรรถวุฒิ ตัญจนวิทย์. 2544.
 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง.
- สำนักบริหารทะเบียน. 2552. ข้อมูลทะเบียนราษฎร. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง
 กระทรวงมหาดไทย.
- สำนักปลัด เทศบาลตำบลป่าไผ่. 2552. แผนพัฒนาสามปี. เชียงใหม่: เทศบาลตำบลป่าไผ่.
- อุทัย หิรัญโต. 2525. เทคนิคการบริหาร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Elmore, Peterson and Plowman E. Grosvenor. 1953. **Business Organization and Management.**
 Homewood Illinois: Richard D. Irwin.
- Elmore , Richard E. 1993. “Organizational Models of Social program Implementation.” **The
 Policy Process: A Reader.** New York: Harvester Wheatsheaf.
- Millet, John D. 1954. **Management in the Public Service.** New York: McGraw – Hill Book
 Company.
- Ryan, T.A. and P.C. Smith. 1954. **Principle of Industrial Psychology.** New York: The Mcmald
 Press Company.
- Simon, Herbert A. 1960. **Administrative Behavior.** New York: The Macmillan Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามสำหรับผู้มีหน้าที่ชำระภาษี
เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบถามสำหรับการวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิจัยของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ (การจัดการทั่วไป) ข้อมูลต่างๆ ที่ศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการจะไม่มีผลใดๆ กับผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบอย่างตรงตามข้อเท็จจริง หวังว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ชุตินันต์ หน่อแก้ว
ผู้วิจัย

เลขที่.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หน้าข้อความที่ตรงกับรายละเอียดส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

 1. ชาย 2. หญิง

2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

 1. 20 – 30 ปี 2. 31 – 40 ปี 3. 41 – 50 ปี 4. 51 – 60 ปี 5. 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 1. ประถมศึกษา 2. มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า 3. อนุปริญญา หรือ ปวส. 4. ปริญญาตรี 5. สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพ

 1. โสด 2. สมรส 3. หย่า 4. หม้าย 5. แยกกันอยู่

5. อาชีพ

 1. เกษตรกร 2. รับจ้าง 3. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว 4. รัฐวิสาหกิจ/เอกชน 5. ข้าราชการ 6. อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน

 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท 2. 5,001 – 10,000 บาท 3. 10,001 – 15,000 บาท 4. 15,001 – 20,000 บาท 5. ตั้งแต่ 20,001 ขึ้นไป

7. ประเภทการเสี่ยภาษี

1. ภาษีบำรุงท้องที่
2. ภาษี
3. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

8. ภูมิลำเนาที่ท่านอยู่

1. ตำบลป่าไผ่ 2. ตำบลสันทราย
3. ตำบลบ้านโป่ง 4. ตำบลเวียง
5. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่

คำชี้แจง

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีหน้าที่ต้องชำระภาษี ให้แก่เทศบาลตำบลป่าไผ่ ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้อย่างไร ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

ประเด็น	ระดับประสิทธิภาพ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการประชาสัมพันธ์					
1. การจัดทำป้ายแสดงขั้นตอนวิธีการเสี่ยภาษีแต่ละประเภทชัดเจน					
2. การจัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนให้มีการเสี่ยภาษีตามกำหนดเวลา					
3. การประชาสัมพันธ์ผ่านทางคลื่นวิทยุชุมชน ต่างๆ					
4. การจัดทำแผ่นพับ ใบปลิว ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการชำระภาษี					
5. การส่งจดหมายให้เจ้าของทรัพย์สินทราบว่าต้องมาชำระภาษีในวันเวลาที่กฎหมายกำหนด					

ประเด็น	ระดับประสิทธิภาพ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการบริการ					
6. บุคลากรให้การต้อนรับด้วยอัธยาศัยที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส					
7. การชำระภาษีที่เทศบาล ง่ายและสะดวกรวดเร็ว					
8. การบริการของบุคลากรที่ออกไปรับชำระภาษีนอกสถานที่					
9. การจัดเตรียมเอกสาร เช่น แบบพิมพ์ ใบเสร็จรับเงิน แบบคำร้องต่างๆ ไว้พร้อมสำหรับรับชำระภาษี					
10. การจัดเก็บภาษีเป็นไปตามขั้นตอน กระบวนการรับชำระภาษี					
ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร					
11. บุคลากรมีความรู้ เกี่ยวกับการประเมินภาษี					
12. บุคลากรที่เป็นวิทยากรฝึกอบรม มีความรู้เกี่ยวกับภาษี					
13. บุคลากรให้คำชี้แจงในการเอกสารเกี่ยวกับการชำระภาษี					
14. บุคลากรตอบคำถามข้อสงสัยจากประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี					
15. บุคลากรสามารถให้ความกระจ่างในเรื่องกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาษี					
ด้านอัตรา/ประเภทภาษี					
16. ประเภทภาษีที่เก็บมีความเหมาะสมไม่ซ้ำซ้อน					
17. อัตราภาษีที่กำหนดมีความชัดเจน					
18. อัตราภาษีที่จัดเก็บเป็นไปอย่างเหมาะสม					
19. มีการเรียกเก็บภาษีอย่างเที่ยงตรง เป็นธรรม ไม่มี การให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ใด					
20. อัตราภาษีแต่ละประเภทไม่สูงจนเกินความสามารถที่ท่านจ่ายได้					

ประเด็น	ระดับประสิทธิภาพ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการทำประโยชน์เพื่อสังคม					
21. การนำเงินรายได้จากการจัดเก็บภาษี มาทำประโยชน์ด้านต่างๆ เพื่อสังคม					
(1) การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ					
(2) การจัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมด้านการศึกษา					
(3) การรณรงค์และป้องกันยาเสพติด					
(4) การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของชมรมต่างๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน เยาวชน เป็นต้น					
(5) อื่นๆ โปรดระบุ.....					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์สำหรับบุคลากรเทศบาลตำบล
เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบถามสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิจัยของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ (การจัดการทั่วไป) ข้อมูลต่างๆ ที่ศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการจะไม่มีผลใดๆ กับผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบอย่างตรงตามข้อเท็จจริง หวังว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ชุตินันต์ หน่อแก้ว
ผู้วิจัย

เลขที่.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หน้าข้อความที่ตรงกับรายละเอียดส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุของผู้ให้ข้อมูล

 20 – 30 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 ประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า อนุปริญญา หรือ ปวส. ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. ส่วนงานที่รับผิดชอบ

 สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง กองการศึกษาฯ

ตอนที่ 2 คำถามในการวิจัย

1. ท่านคิดว่าการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันเป็นไปตามประมาณการรายรับหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษีหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าเทศบาลตำบลป่าไผ่ สามารถนำเงินภาษีที่จัดเก็บได้มาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญ
ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่ากระบวนการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าปัจจุบันนี้ การจัดเก็บภาษีมีอุปสรรคปัญหาอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่ามีวิธีการใดที่ทำให้การจัดเก็บภาษีเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล

ชุตินันต์ หน่อแก้ว

เกิดเมื่อ

5 มกราคม 2524

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2542 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่พ.ศ. 2550 บช.บ. (การบัญชี) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2542 – 2544 เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ส่วนการคลัง องค์การบริหาร
ส่วนตำบลป่าไหล่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่พ.ศ. 2544 - ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กองคลัง เทศบาลตำบล
ป่าไหล่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่